THE GOSPEL ACCORDING TO

ST. JOHN,

IN

THE DIKĔLE LANGUAGE;

TRANSLATED

BY AMERICAN MISSIONARIES

AT

GABOON, WEST AFRICA.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCCXVI.

1879.

JŎN.

THANGÂKÂ 1.

1 Dibongwĕ a wu pĕ ditatyiki, diŏ Dibongwĕ a wu
na Anyambiĕ, diŏ Dibongwĕ a wu Anyambiĕ.
2 Yĕmĕtĕ yĕ wu na Anyambiĕ pĕ ditatyiki.
3 Yĕ mikâmi bilombi biĕshĕ, dio na tyi yĕ ka alo-
mbi jĕshĕ yi tyi mibĕ, yi mishi kâmiĕ.
4 Thaki' tha wu nĕi; diŏ thaki' thatĭ thŏ bithânh
bi botyi.
5 Diŏ bithânh bi panya pĕ divityiki, diŏ divityiki
do biŏ shinhliĕ.
6 ¶ Mutyi a wuthĕ, ngwa Anyambiĕ a milomi; dina
diei na, Jŏn.
7 Mutyi tĭ a minzhĭ pĕ nvesha, na a veshi' *botyi*
Bithânh, na bâ beshĕ ba mĕli' na *gwana* gwĕi.
8 Ayĕmĕ a tyi wu Bithânh bitĭ, nji *a milomiĕ* na a
veshi' pĕ mbŏ wu Bithânh.
9 Bithânh bi mbombo biŏ yĕ, ngwa nzhakamĕ pĕ
pĕnzhe nyi, na dithânhshĕ mutyi jeshĕ.
10 A wu woni pĕnzhe nyi, diŏ yĕ mikâmi pĕnzhe
nyi, diŏ pĕnzhe nyŏ do yĕ veka.
11 A minzhĭ pĕ mbĕimĕtĕ ba thĭ, diŏ ba tyi minânh
yĕ.
12 Nji ntangi wu minânh yĕ, a mivĕ bâ nguldi nya
dibĕ bana bambi Anyambiĕ, bâ ba mibunli dina diĕi;
13 Bâ ba mibialiĕ ana na makitha, do na ndiŋwa
wu nshoni, do na ndiŋwa wu botyi nji na Anyambiĕ.
14 Diŏ Dibongwĕ a mivitya nshoni, na didi nashi
na *ma'* mabĕnh na mbombo bĕni; diŏ beshĕ ba mijĕ'
nĕnia gwĕi, *ntyinh* mbo nĕnia wu miana ngwadikika
dimbi Anyambiĕ.

15 Jŏn a miveshi pě mbŏ ḡwěi, na dilubila thobě na,
Yě wâ ngwa mě mibonhthĭ na, Yě ngwa thĭ mě bâ-
mbâ a wu pě boshi biami, na diambilindĭ ye mibonji
bě na mě.
16 Diŏ beshě běshě ba nânhmě pě dibuthě diěi, ma-
běnh na maběnh.
17 Nadiambilindĭ nthali Mosěs a mivě gwŏ, nji *ma'*
maběnh na mbombo bi minzhĭ na Jisu Kraisi.
18 Shi na mutyi ngwa jěkamě Anyambiě na peli;
Miana ngwa dikika, ngwa thĭ pe tothĭ nya Shaŋwě, yě
mithathi *botyi yě.*
19 ¶ Diŏ nthaka wumbi Jŏn wŏ wu, mia Baju ba
milomi baminisě na Balivait na diwu' pě Jiruselěm,
na ba piki yě na, Wě nzha?
20 Diŏ yě miměmi, yě do shâshě, nji a miměmi na;
Ana mě pě Krais.
21 Diŏ ba mipi' yě na, Na pě? Wě Ilaias? Diŏ yě
mikâ na, Ana mě pě yě. Ana wě pě nshâ' tĭ? Diŏ yě
mibulishi na, Bia.
22 Diŏ ba mikâ yě na, Nji wě nzha? na, beshě
ba thaki' bâ ba milomi beshě. Wě kâ pě mbŏ gwâ
na?
23 A mikâ na, Mě dioi di *mutyi* ngwa thĭ lânh pě
thakombi na Limbikwà' nzhetha nyambi Anyambiě!
mbo ngwanshâ' Aisaia a mikâthi.
24 Diŏ bâ ba milomiě ba wu ba Bafaraisi.
25 Diŏ ba mipi' yě, na dikâ yě na; Ndĭ wě baptaiza,
na wě shi Krais mětě, do Ilaias, do ngwanshâ' tĭ?
26 Jŏn a mibulishi bâ na; Mě baptaiza na madiba;
nji mutyi a těli pě tema nyani, ngwa be sha beka;
27 Yě wâ ngwa thĭ mě bâmbâ, a wu nji pě boshi bia-
mi; ngwa mě shi na nyanga nya dityinhtha nshiya
wu ntyotyi gwěi.
28 Bilombi bi bi mibě pě Běthani pě biatyi bini bi
Jŏrdan, va Jŏn a mibě a bě baptaiza *botyi.*
29 ¶ Bia lěnjě diŏ Jŏn a mijě' Jisu a bě nzha pě yě
thĭ, diŏ a mikâ na; Shanga' Alěkě yindâmâ' yimbi
Anyambiě yi ponha bibe bi pěnzhe nyi.
30 Yě wâ ngwa mě mibonhthĭ pě mbŏ gwěi na,

Mutyi a thĭ mĕ bâmbâ, ngwa wu pĕ boshi biami, nadia-
mbilindĭ yĕ mibonji bŏ na mĕ.
31 Diŏ mĕ tyi mive' ye, nji mĕ nzhĭmŏ baptaiza na
madiba na, a jĕnikwa' pĕ ba Israĕl ba thĭ.
32 Diŏ Jŏn a mithathi na, Mĕ mijĕ' Nshinhshinh
wu bĕ shula na diwutha pĕ thobĕ mbo dipepika, na
didi pĕ yĕ thĭ.
33 Diŏ mĕ tyi mive' yĕ; nji yĕ ngwa milomi mĕ pĕ
dibaptaiza na madiba, a mikâ mĕ na; Mutyi ngwa wĕ
ĕ jĕ' Nshinhshinh wu bĕ shula na didi pĕ yĕ thĭ, yĕ
ngĕ yĕ ngwa baptaiza na Nshinhshinh wu akitha.
34 Diŏ mĕ mijĕni, na dithatha na, wâ Miana mbi
Anyambiĕ.
35 ¶ Bia lĕnjĕ njikĕ Jŏn a mibĕ, bâ na baba ba
bajethi bĕi.
36 Diŏ yĕ mishanh Jisu a bĕ thĕnhtha, diŏ yĕ mikâ
na, Shanga Alĕkĕ yi ndâmâ' yimbi Anyambiĕ.
37 Diŏ bajethi batí baba ba mijo' mbo yĕ mikâthi, na
dithĕpiliĕ Jisu.
38 Diŏ Jisu a mijilia na dijĕ' bâ ba bĕ yĕ thĕpiliĕ, diŏ
yĕ mikâ bâ na;
39 Be toka ndĭ? Diŏ ba mikâ yĕ na, Rabbi (nzhilia
nya dibongwĕ di wŏ na, Njeli) wĕ di vĭ?
40 Diŏ yĕ mikâ bâ na, Nzha jĕkani. Ba minzhĭ na
dijĕ' va yĕ midika; diŏ ba midi nĕi ashu yitĭ. Nadia-
mbilindĭ busha na dilenjĕ ma minu' diom di magwĕla.
41 Andru manyanh mbi Pitĕ yĕ wu nwoto pĕ baba
ba mijo' *gwana wumbi* Jŏn na dithepiliĕ yĕ.
42 A mibonji je' manyanh Saimon, na dikâ yĕ na,
Beshĕ ba jĕmĕ Mĕssaia, di thĭ na nzhilia na Krais.
43 ¶ Diŏ yĕ mindeshi yĕ pĕ Jisu thĭ. Diŏ mia Jisu a
mishanh yĕ, a mikâ na, Wĕ Saimon miana mbi Jona;
wĕ ĕ thebiĕ na Sifasi, di thĭ na nzhilia na, Dikâkĭ.
44 Bia lĕnjĕ diŏ Jisu a mikiĕ pĕ Galili; diŏ yĕ mijĕ
Filip, na dikâ yĕ na, Thepili' mĕ.
45 Diŏ Fĭlĭp a beta di pĕ Betsaida, akoldi yimbi
Andru na Pitĕr.
46 Fĭlĭp a mijĕ' Netanĕli, na dikâ yĕ na, Beshĕ ba
jĕmĕ yĕ ngwa Mosĕs pĕ mithali bâ na banganh ba

milĕnji pĕ mbŏ gwĕi, Jisu Ngwanazerĕti miana mbi
Josĕfi.
47 Diŏ Netanĕli a mikâ yĕ na, Alombi yibĕnh yi
wolihi wu' pĕ Nazerĕtĭ? Fĭlĭp a mikâ yĕ na; Nzha
jĕkĕ.
48 Jisu a mijĕ' Netanĕli a bĕ nzha pĕ yĕ thĭ, diŏ yĕ
mikâ pĕ mbŏ gwĕi na, Shanga, Ngwaisrael mbombo,
ngwa shi na madiâkâ.
49 Netanĕli a mikâ yĕ na, Wĕ vemĕ mĕ na ndĭ?
Diŏ Jisu a mibulishi yĕ na, Mĕ mijĕ' wĕ pĕ shĭ nya
jeli yi ateta, mia tĭ Fĭlĭp a sha thebi gwĕ.
50 Netanĕli a mibulishi yĕ na, Shaŋwamĕ wĕ ngĕ
Miana mbi Anyambiĕ, wĕ ngwabotyi yi Israel.
51 Jisu a mibulishi yĕ na, Nali-kâna, mĕ kâmĕ wĕ
na, Mĕ mijĕ' wĕ pĕ shĭ nya jeli yi ateta, diŏ wĕ mĕliĕ?
Wĕ ĕ jĕ *ma'* manĕn nulami na ma.
52 Diŏ yĕ mikâ yĕ na, Mbombo mĕ kâ wĕ na, pĕ
boshi wĕ ĕ jĕ' thobĕ thânh, na baminlomili bambi
Anyambiĕ, beta bibe tyika, na shula bishulika pĕ Mia-
na ngwa mutyi thĭ.

THANGÂKÂ 2.

1 Ashu yilaliĕ diŏ dibe' di dibatha di mibe' pĕ Kene
yi Galili; diŏ nyanh mbi Jisu a wu tĭ.
2 Jisu a mithebiĕ nji' pĕ dibeki, bâ na bajethi bĕi.
3 Diŏ mia divĕ di mitokwa, nyanh mbi Jisu a mikâ
yĕ na; Ba shi na divĕ.
4 Jisu a mikâ yĕ na, Miali wâ, ndĭ thĭ nanâ, digwĕla
diamĕ di sha nzha.
5 Diŏ nyanh a mikâ bavĕnhli-atabuni na; kâmika'
alombi jĕshĕ yi yĕ ĕ be kâthâ.
6 Diŏ makopa ma makâki ma wu tĭ shini matani na
poto, pĕ diambi di dijobitha di Baju, ma beta koka
miĕlia do miba do milali.
7 Jisu a mikâ bâ na; Lonishaka' makopa na ma-
diba; diŏ bâ ba milonishi mâ bĕni.
8 Diŏ yĕ mikâ bâ na; Dianhliaka' va, na dililiĕ pĕ
ngwa-thangâkâ tha dibeki thĭ; diŏ bâ ba mililiĕ.
9 Mia ngwa-thangâkâ tha dibe' a mikie' madiba ma

vityikwamĕ divĕ, (yĕ do veka va mŏ ma wuka, nji
bavĕnhli-atabuni ba midianhli, ba miveki,) ngwa-tha-
ngâkâ tha dibeki a mithebi ngwambathi na dikâ yĕ
na,
10 Mutyi jĕshĕ a bonda tĕliĕ divĕ dibĕnh, diŏ mia
botyi ba bulimĕ (nâtâ' wĕna *divĕ* dibe; nji wĕ talimĕ
divĕ dibĕnh na dinzha va.
11 Ditatyiki di bilemba di Jisu a mikâmi diŏ pĕ Kĕne
yi Galili na dilebiliĕ nĕnia gwĕi; diŏ bajethi bĕi ba
mibunli yĕ.
12 ¶ Pisha tĭ Jisu a mikiĕ pĕ Kapĕrnaum, bâ na
nyaŋwĕ, na bamanyaŋwĕ, na bajethi bĕi; diŏ a tyi
mitha' tĭ mashu malibuthĕ.
13 ¶ Diŏ dibe' di nulia di Baju di mikunibi, diŏ Jisu
a mibe tyi pĕ Jĕrusalĕm.
14 Diŏ yĕ mikâbiĕ pĕ mbanh wumbi Anyambiĕ botyi
ba beta shomba banyatyi na bindâmâki na mapepika,
na bashĕnhli ba mabom, didi.
15 Diŏ mia yĕ mikâmi mbisha wu mishiya mishali,
a midushi bâ beshĕ nadiwutha pĕ mbanh wumbi
Anyambiĕ, na bindâmâki na banyatyi. Diŏ yĕ misho-
bi mabâm ma bashĕnhil, na dibutyiĕ bitabuni;
16 Diŏ ye mikâ bâ ba beta shomba mapepika na;
Thokaka' bilombi bi va; Sha vitaka' pĕ mbanh wu
Shaŋwamĕ mbanh wu mashombi.
17 Diŏ bajethi ba milanhli na, yi milĕnji na; Diainh
di mbanh gwâyĕ di shimĕ mĕ-dia.
18 ¶ Diŏ Baju ba mibulishi na dikâ yĕ na; Alemba
tĭnzha yi wĕ lebiliĕ beshĕ, na wĕ ĕ kâmâ bilombi bi?
19 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Vanzhika' mbanh
wu, diŏ mashu malali mĕ ĕ wâ bali lonha.
20 Dio Baju ba mikâ na; Mbanh wu wu mishi
longwa na mabom ma mimbu manai na mimbu mitani
na wuuoto; nji wĕ ĕ wŏ lonha mashu malali?
21 Nji a milubili pĕ mbŏ wu mbanh wu nyuli nyĕi.
22 Mbonâwu mia yĕ mijomia na diwu' pĕ digwa, ba-
jethi ba milanhli na, a mibonhthi bâ alombi yitĭ; diŏ
bâ ba mimĕli nlĕnja na dibongwĕ di Jisu a mibonhthi.
23 ¶ Diŏ mia yĕ wu pĕ Jĕruselĕm pĕ dibe' di nulia,

baiibuthĕ ba mibunli dina diei pĕ dibeki, mia bâ ba
mijĕ bilemba biĕi bi yĕ mikâmi.
24 Nji Jisu yĕmĕtĕ a tyi mibunli bâ, nadiambilindĭ a
mivĕ' bâ bĕshĕ;
25 Diŏ a tyi mibĕ nji' na mbambi na, mutyi a veshi'
yĕ pĕ mbŏ mbi mutyi; nadiambililindĭ a mive' alombi
jĕshĕ yi wu pĕ punh nya mutyi.

THANGÂKÂ 3.

1 Mutyi a wu pĕ Bafaraisi ba thĭ, dina diĕi na Niko-
dimo, ngwanami pĕ Baju ba thĭ.
2 Mutyi tĭ yĕ minzhĭ pĕ Jisu thĭ na mpuma, na dikâ
yĕ na; Shaŋwashi, beshĕ ba vemĕ na wĕ njeli ngwa
wukamĕ pĕ Anyambiĕ thĭ; nadiambilindĭ shi na mu-
tyi ngwa woli kâmâ bimamia bi *bi* wĕ kâmâ vĕnh
Anyambiĕ a bĕ nĕi.
3 Jisu a mibulishi no dikâ yĕ na, Mbombo mĕ kâ na,
na mutyi a sha bialiĕ na diwu' pĕ thobĕ, wĕna a tyi
woli jĕ' divala dimbi Anyambiĕ.
4 Diŏ Nikodimo a mikâ yĕ na; Mutyi a bialiki na,
na a mbie ntoli? A woliki bali' nyinhtha pĕ mâi wu
nyaŋwĕ na dibialiĕ?
5 Jisu a mibulishi na; Mbombo mĕ kâ wĕ na; na
mutyi a sha bialiĕ na madiba na Nshinhshinh, wĕna a
tyi woli nyinhtha pĕ divala dimbi Anyambiĕ.
6 Alombi yi bialikwamĕ na nshoni yŏ nshoni; diŏ
alombi yi bialikwamĕ na nshinhshinh yŏ nshinhshinh
njikĕ.
7 Komĕ mamitha nalikâna, mĕ kâ wĕ na; Bialia-
kani no diwu' pĕ thobĕ.
8 Mpunga wu pĕpiliĕ va gwŏ wu dinha, diŏ wĕ joka
mpĕpilia wutĭ, nji wĕ sha veka do va gwŏ wu wu-
tha, do va gwŏ wu kiĕ; nani nji mutyi jĕshĕ ngwa
bialikwamĕ na Nshinhshinh a thĭyĭ.
9 Nikodimo a mibulishi na dikâ yĕ na; *Mambi* ma
ma woliki bĕ na?
10 Jisu a mibulishi na dikâ yĕ na; Wĕ njeli ngwa
Israel, wĕ do veka *mambi* ma?
11 Mbombo mĕ kâ wĕ na; Beshĕ ba lubimĕ *mambi*

ma beshĕ ba vemĕ, na diveshĕ mŏ ma beshĕ ba jĕmĕ; nji be do nânh nvesha gwashi.
12 Na mĕ boŋimĕ be mambi ma pĕnzhe nyi, be do
mĕliĕ; be ba a mĕliĕ na, na mĕ boŋimĕ mambi ma thobĕ?
13 Diŏ shi na mutyi ngwa betyikamĕ pĕ thobĕ na
peli, nji ngĕ yĕ ngwa shulikamĕ na diwutha pĕ thobĕ, yĕ Miana ngwa mutyi ngwa thĭ pĕ thobĕ.
14 ¶ Diŏ mbo Mosĕs a mipetyi nyŏnh pĕ thakombi,
mbonâ nji Miana ngwa mutyi a petyibiki;
15 Na, mutyi jeshĕ ngwa yĕ bunliĕ a tyĭ magwa, nji
a bĕ' na thaki' th' adukwa jĕshĕ.
16 ¶ Nadiambilindĭ Anyambiĕ a midinh pĕnzhe nyi
na thadinh thatĭ thŏ tha yĕ mivĕ Miana ngwĕi ngwadikika, na mutyi jĕshĕ ngwa yĕ bunliĕ a tyi magwa, nji a bĕ' na thaki' th' adukwa jeshĕ.
17 Nadiambilindĭ Anyambiĕ a tyi milomi Miana
ngwĕi pĕ pĕnzhe nyi, na a kwĭshi pĕnzhe nyi, nji na pĕnzhe nyi nyi kiki nĕi.
18 ¶ Yĕ ngwa bunliĕ yĕ a shi na makwa, nji ngwa
sha bunliĕ makwa ma thĭ nĕi, nadiambilindi a sha bunliĕ dina di Miana mbi Anyambiĕ ngwadikika.
19 Nji makwa mâ ma; na bithânh bi njimĕ woni
pĕnzhe nyi, diŏ botyi ba dinha divityiki dakami na bithânh; nadiambilindĭ bishali biabi bi thi bibe.
20 Nadiambilindĭ mutyi jeshĕ ngwa kâmâ bibe, a
bena bithânh, diŏ a sha nzha pĕ bithânh nalikâna bishali biĕi bi jĕ' pĕ lebiĕ.
21 Nji yĕ ngwa kâmâ mbombo a nzha pĕ bithânh,
nalikâna bishali biĕi bi jenikwani na, bi mikubi mbo ndiŋwa wumbi Anyambiĕ wu thĕ yĭ.
22 ¶ Pisha nya bilombi bi Jisu aminzhĭ pe pĕnzhe
nya Judia, bâ na bajethi bĕi; diŏ yĕ midi nabi tĭ na dibaptaiza.
23 ¶ Diŏ Jŏn njikĕ a bĕ baptaiza pe Inon kuna na
Selim, nadiambilindĭ madianh ma wu tĭ malibuthĕ; diŏ bâ ba minzhi na dibaptaiziba.
24 Nadiambilindĭ Jŏn a tyi mibĕ a biethibimĕ pĕ
mboka adu' yitĭ.

25 ¶ Diŏ bajethi bambi Jŏn bâ na Baju ba mibomilia
mapende pĕ diambi di njobia.
26 Diŏ bâ ba minzhĭ pe Jŏn thĭ, na dikâ yĕ na; Sha-
ŋwashi, ngwa wu nâyĕ pĕ biatyi bini bi Jordan, ngwa
wĕ miveshi pĕ mbŏ gwĕi, Sha', a thĭ baptaiza, diŏ botyi
bĕshĕ ba thĭ nzha pĕ yĕ thĭ.
27 Jŏn a mibulishi na dikâ na; Mutyi a sha woli'
nânh n' alombi, vĕnh na yi vĕbimĕ yĕ na diwutha pĕ
thobĕ.
28 Bemĕtĕ be veshimĕ pĕ diambi diamĕ na, mĕ kâmĕ
na; Mĕ shi Krais mĕtĕ, nji mĕ milomiĕ pĕ boshĕ biĕi.
29 Ngwa thĭ na miali yĕ ngwambathi; nji jombi mbi
ngwambathi, ngwa tĕbĕ na dijoka mbo yĕ lubila, a
dona bidonika pĕ diambi di divi di ngwambathi. Mbo-
nâ adoni jamĕ yi yi komĕ.
30 Yĕ nĕniki, nji mĕ mĕ shalibiki.
31 Yĕ ngwa wukamĕ pĕ thobĕ, a thĭ pĕ thobĕ tha bâ
bĕshĕ; ngwa thĭ ngwa pĕnzhe, yĕ thĭ ngwa pĕnzhe
nyi, diŏ yĕ lubila pĕ mbŏ wu pĕnzhe nyi; ngwa wuka-
mĕ pĕ thobĕ a thĭ pĕ thobĕ tha bâ bĕshĕ.
32 Diŏ bi yĕ jĕkame na dijoka biŏ bi yĕ veshĕ; nji
shi na mutyi ngwa nânhmĕ nvesha gwĕi.
33 Yĕ ngwa nângame nvesha ngwĕi a mĕmimĕ na
Anyambiĕ a thĭ ngĕ mbombo.
34 Yĕ ngwa Anyambiĕ a milomi, a lubila mabongwĕ
mambi Anyambiĕ; nadiambilindĭ Anyambiĕ a sha vĕ
yĕ Nshinhshinh vishivishaliĕ.
35 Ngwashaŋwĕ a dinha Miana, diŏ bilombi bieshĕ a
vĕmĕ biŏ pĕ mbŏ gwĕi.
36 Yĕ ngwa bunliĕ Miana a thi na thaki th' adukwa
jĕshĕ; nji yĕ ngwa sha bunliĕ Miana, a tyi jĕ thakiki;
nji mbimba nyambi Anyambiĕ nyi thĭ nĕi.

THANGÂKÂ 4.

1 Mia Shanh a mive' na, Bafaraisi ba mijo' na, Jisu
a mikâmi na dibaptaiza bajethi dakami na Jŏn;
2 (Nji ana Jisu mĕtĕ pĕ mibaptaizi, nji bajethi,)
3 A mithokwa pĕ Judia, na dibali nzha pĕ Galaili.
4 Diŏ yi wu na a leninga Semeria.

5 Diŏ yĕ minzhĭ pĕ akoldi yi Semeria yi thebiĕ na Sukar, kuna n' akanh yi Jekobi a mivĕ miana ngwĕi Josĕfi.
6 Diŏ lidianh dimbi Jekobi di wu tĭ, Jisu dâkami mboothĕ diŏ a midi shi yĕ *nzhu' nya* lidianh; diŏ busha na dilĕnjĕ ma mibĕ ma numĕ magwĕla matani na diwoto.
7 Diŏ mimiali Ngwasemeria a minzhĭ dianh madiba; Jisu a mikâ yĕ na; *Mimiali wâ*, vĕ mĕ madiba.
8 (Nadiambilindĭ bajethi bĕi ba mibĕ ba kiĕmĕ pĕ mboka shomba bidia.)
9 Diŏ miali Ngwasemeria a mikâ yĕ na; Yi thĭ na, wĕ bĕ Ngwaju, wĕ disha mĕ pika madiba, mĕ bĕ miali Ngwasemeria? (nadiambilindĭ Baju ba shĭ na bajombi na Basemeria.)
10 Jisu a mibulishi na dikâ yĕ na; Na wĕ vemĕ bwĕ' bimbi Anyambiĕ na yĕ ngwa kâ wĕ na, vĕ mĕ madiba, ka wĕ kamĕ yĕ pika, diŏ a kumba wĕ vĕ madiba ma thakiki.
11 Ngwamiali a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, wĕ shi na adianhtha, diŏ lidianh di thĭ nji dilimi; nji wĕ thĭ na madiba ma thaki' ma vĭ?
12 Wĕ thĭ dakami na Shaŋwashi Jekobi, ngwa mivĕ beshĕ lidianh di, na dinâtâ tĭ, bâ na bana bĕi, na bithembi biĕi?
13 Jisu a mibulishi na dikâ yĕ na; Ngwa nâtâ madiba ma a a bali gwa aveshithĕ;
14 Nji ngwa nâtâ madiba, ma mĕ ĕ yĕ vĕ, a tyi gwa pĕ na aveshithĕ adukwa jĕshĕ; nji madiba mą mĕ ĕ yĕ vĕ, ma ĕ yĕ bĕ pĕ pungwĕ lidianh di madiba dibunjitha pĕ thaki tha adukwa jĕshĕ.
15 Ngwamimiali a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ vĕ mĕ madiba matĭ, mĕ do pĕ na gwa avĕshitha, do nji va nja dianh.
16 Jisu a mikâ yĕ na; kiĕ thebika yâ nthomi, wĕ ĕ nzha.
17 Ngwamimiali mibulishi na dikâ yĕ na; Mĕ shi na nthomi. Jisu a mikâ yĕ na; Wĕ vemĕ lubila na; Mĕ shi na nthomi.

18 Nalikâna wĕ miba' na peli mithomi mitani; nji
ngwa wĕ thĭ nĕi va, a shi yâ nthomi; wĕ kâmĕ alombi
yinâyi mbombo.
19 Diŏ ngwamimiali a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, mĕ
jĕ wĕ nshâki.
20 Bashanh bashi ba beta junh *Anyambiĕ* pĕ mbeka
wu; nji be ba kâ na, womba va botyi ba juŋwĕ va thĭ
pĕ Jiruselĕm.
21 Jisu a mikâ yĕ na: Miali wâ, meli' mĕ na digwĕla
di thi nja, di be tyi junh Shaŋwĕ do pĕ mbeka wu do
pĕ Jiruselĕm.
22 Be ba juŋwĕ, nji be sha veka yi be ba juŋwĕ beshĕ
ba veka yi beshĕ ba juŋwĕ, nadiambilindĭ nshuŋwa
wu wu' pĕ Baju ba thĭ.
23 Nji digwĕla di thĭ nzha, di thi nji va, di bajunh
bambombo ba ĕ junh Shaŋwĕ na nlema na mbombo;
nadiambilindĭ Shaŋwĕ a toka ba ntyinh wu ba junh yĕ.
24 Anyambiĕ yĕ Nshinhshinh; diŏ bâ ba junh yĕ,
ba juŋi na nlema na mbombo.
25 Ngwamimiali mikâ yĕ na; Mĕ veka na, Messaia a
thĭ nzha; (ngwa thebiĕ na Krais,) na a nzhimĕ kâ a
boŋimĕ beshĕ bilombi bieshĕ.
26 Jisu a mikâ yĕ na; Mĕ ngwa thĭ nâyĕ lubila, mĕ
yĕ.
27 ¶ Ba bĕ lubila ma' ma diŏ bajethi bĕi ba mipami,
diŏ ba mimamithi mia yĕ miluba na ngwamiali; nji
tyi mibĕ na mutyi ngwa mikâ na; Ndĭ wĕ toka? do
ndĭ wĕ lubila nĕi?
28 Diŏ ngwamimiali mili dibeya diĕi diŏ a mibulia
pĕ mboka, diŏ yĕ mikâ botyi na;
29 Nzha jĕkani mutyi ngwa shikamĕ mĭ thatha bilo-
mbi biĕshĕ bi mĕ na dikâmâ; ana Krais wâ?
30 Diŏ bâ ba miwu pĕ mboka, na dinzha pĕ yĕ thĭ.
31 ¶ Ngwamimiali kiĕthamĕ bajethi ba mishoshili
yĕ na; Shaŋwashi, diaka.
32 Diŏ a mikâ bâ na; Mĕ thĭ na bidia bi mĕ dia, bi
be sha veka.
33 Diŏ bajethi ba miluba bâ na bâ na; Mutyi a nde-
shi yĕ bidia?

34 Jisu a mikâ bâ na; Bidia biamĕ bi thĭ na; mĕ kâmiki thadinh thambi ngwa milomi mĕ na dishili ashali jĕi.
35 Be sha kâ na; ba likamĕ bangânjĕ banai wĕna adu' yi nkatya yi nzhĭmĕ? Shanga, mĕ kâ be na; benaka' mishi be ba a shanh bikanh, na bi mbie bipumi pĕ dikatyiba.
36 Diŏ ngwankatyi a nânh biba na dikusha bidia pĕ thaki' th'adukwa jeshĕ; na, ngwambĕthi na ngwankatyi ba doniki nshamba wuoto.
37 Pĕ alombi yi dibongwĕ di thĭ mbombo na, nwoto mbĕthi, nwâkâ kĕ nkatyi.
38 Mĕ milomi be pĕ dikata yŏ yi be sha kuba; bawâ' ba shimĕ kuba, diŏ be ba tâbimĕ pĕ bishali biabi.
39 ¶ Diŏ Basemeria balibuthĕ ba akoldi yinâyi ba mibunli yĕ na diambi di dibongwĕ di ngwamiali a miveshi na; A mithathi mĕ bilombi biĕshĕ bi mĕ na dikâmâ.
40 Nani kĕ mia Basemeria ba minzhĭ pĕ yĕ thĭ, ba mishoshili yĕ na a di' nabi; diŏ yĕ mitha tĭ mashu maba.
41 Diŏ bawâkâ balibuthĕ ba mibunli na diambi di dibongwĕ diĕi mĕtĕ;
42 Diŏ bâ ba mikâ ngwamiali na; Beshĕ bunlimĕ dĕ ana na diambi di dibongwĕ diâ; nadiambilindĭ beshĕmĕtĕ ba jomĕ, diŏ beshĕ ba vemĕ na, wâ Krais mbombo, Nkishi ngwa pĕnzhe nyi.
43 ¶ Mashu maba nulami, diŏ Jisu a mithokwa tĭ, na dinzha pĕ Galili.
44 Nalikâna Jisu yĕmĕtĕ a miveshi na, ngwanshâ' a shi na junh pĕ pĕnzhe nyĕi mĕtĕ.
45 Diŏ mia yĕ minzhĭ pĕ Galili, Bagalili ba minânh yĕ, nadiambilindĭ ba mijĕ' bilombi biĕshĕ bi yĕ mikâmi pĕ Jiruselĕm pĕ dibeki; nadiambilindĭ bâ ba mikiĕ nji' pĕ dibeki.
46 Diŏ Jisu a mibali nzha pĕ kene ngwa Galili va ye mivityithi madiba divĕ. Diŏ anami yi mibĕ ngwa miana ngwĕi a mitatyika pĕ Kepĕrnaum.
47 Mia yĕ mijo'na Jisu a pamimĕ pĕ Galili mia yĕ

miwu' pĕ Judia, a mikiĕ pĕ yĕ thĭ, na dishoshili yĕ na,
a shilikwa na dinzha yĕ joma miana ngwĕi; nadiambi-
lindĭ a wu bideli mĕtĕ.
48 Diŏ Jisu a mikâ yĕ na; na be sha jĭ maveka na
bimamia kâ be tyi mĕliĕ.
49 Ngwanami a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, Shilikwa,
miana ngwamĕ a jĕ' pĕ gwa.
50 Jisu a yĕ na; Veka bulia, yâ miana a kimĕ. Diŏ
mutyi tĭ a mimĕli dibongwĕ di Jisu a mibonhthĭ yĕ,
diŏ yĕ mibulia;
51 Mia yĕ mishilikwa diŏ bakubi bĕi ba mibomita
nĕi na dibonhtha yĕ na; Yâ miana a kimĕ.
52 Diŏ yĕ mipi' bâ digwĕla di yĕ mitatyili kika; diŏ
bâ ba mikâ yĕ na; Nangothoma digwĕla di matani na
maba divĕbi di mishithi.
53 Diŏ ngwashaŋwĕ a mive' na, diŏ digwĕla dĭtĭmĕtĕ
di Jisu a mikâ yĕ na; Yâ miana a kimĕ; diŏ yĕ mimĕli
bâ na atâkâ jĕi jĕshĕ.
54 Yŏ alemba yibaliĕ yi Jisu a mikâmi, mia yĕ miwu'
pĕ Judia na dinzha pĕ Galili.

THANGÂKÂ 5.

1 Pisha nya bilombi bi dibe' di Baju di mibĕ, diŏ Jisu
a mibetyi kiĕ pĕ Jiruselĕm.
2 Diŏ pĕ Jiruselĕm kuna na diasha di bindâmâki atâ'
yi thĭ tĭ yi thebiĕ pĕ nlubia wu Hibru na; Bithĕsida,
yi thĭ na mimbanh mitani.
3 Pĕ mimbanh mi mi minika nshamba wunĕn wu
botyi ba mitatyiki, banjimĕ, na biboka, na ba minka-
shi, ba bĕ venhli nkubia wu madiba.
4 Nadiambilindi ngwanlomili a beta shula pĕ atâki,
na dikubili madiba; diŏ ngwa mibonji shula pĕ madi-
ba ma mikubika a mijomiĕ nvimi gwĕshĕ wu yĕ wu
na gwŏ.
5 Diŏ mutyi a wu ti ngwa mibĕ na nvimi mabom ma
mimbu malali na mimbu mitani na milali.
6 Jisu a mijĕ yĕ bia, diŏ a mive' na, a mibembi tata,
diŏ yĕ mikâ yĕ na; Wĕ naka jomiĕ?
7 Diŏ ngwa ntatyiki a mibulishi yĕ na; Shaŋwamĕ,

mĕ shi na mutyi ngwa a dishĕ mĕ pĕ atâki, mia madiba ma thi kuba; nji mĕ bĕ nzha, wĕna nwâkâ a daka mĕ na dithebitha.
8 Jisu a mika yĕ na; Valikwĕ, tomba' anânh jâyĕ, wĕ ĕ kiĕ.
9 Diŏ mutyi tĭ a mitĕ' kika, diŏ yĕ mitombithi anâu jĕi na dikiĕ. Diŏ busha bĭtĭ bi wu busha bi Shânâ.
10 ¶ Diŏ Baju ba mikâ ngwa miyomiĕ na; Busha bi Shânâ bo; shi yibĕnh na, wĕ ĕ bapi anânh.
11 Diŏ yĕ mibulishi bâ na; yĕ ngwa jomika mĕ, yĕ kâ wĕ na; Tomba' anânh jâyĕ, wĕ ĕ kiĕ.
12 Diŏ bâ ba nipi' yĕ na; Mutyi tĭ yĕ nzha, ngwa kâ wĕ na; Tomba' anânh jâyĕ wĕ ĕ kiĕ?
13 Diŏ yĕ ngwa mijomiĕ a tyi mive' yĕ; nadiambilindĭ Jisu a mithokwa pĕ womba va dibuthĕ di botyi di wuthĕ.
14 Pisha ti Jisu a mikâbi yĕ pĕ mbanh wumbi Anyambiĕ na dikâ yĕ na; Sha, wĕ kimĕ; sha bebiki pĕ nakĕ, alombi yiwâ' yibe nulami yi jĕ pĕ nzha pĕ gwĕ thĭ.
15 Diŏ mutyi tĭ a mikiĕ thatha Baju na, ngwa mikishi yĕ yĕ Jisu.
16 Nani kĕ Baju ba mithepili Jisu na dikiĕnhli yĕ jotha, nadiambilindi a beta kâmâ ma' ma busha bi Shânâ.
17 ¶ Nji Jisu a mibulishi bâ na; Shaŋwamĕ a thĭ kuba na dinzha shoka nyi, nani kĕ mĕ kuba.
18 Diŏ Baju ba mikiĕnhli yĕ jotha nulami, nadiambilindĭ a sha woshi busha bi Shânâ dipa, nji' a kâmĕ nji' na; Anyambiĕ a thĭ yĕ Shaŋwĕ, na disheya na Anyambiĕ.
19 Diŏ Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Mbombo mĕ kâ be na; Miana a sha woli' kâmâ alombi yĕmĕtĕ, vĕngĕ yi yĕ jĕ Shanh kâmâ; nadiambilindĭ bilombi bieshĕ bi yĕ kâmâ biŏ nji' Ngwamiana a kâmâ.
20 Nadiambilindĭ Ngwashanh a dinha Miana, na dilebiliĕ ye bilombi bieshĕ bi yĕmĕtĕ kâmâ; diŏ a a yĕ lebiliĕ bishali bi daka bi, na be ba a mamitha.

21 Nadiambilindĭ mbo Ngwashaŋwĕ a jomitha biki-
ĕnh na dibali biŏ vĕ thakiki, mbonâ nji Ngwamiana a
vĕ bâ thakiki ba yĕ naka.
22 Nadiambilindĭ Ngwashaŋwĕ a sha jĕli na mutyi,
nji dijĕli diĕshĕ a vĕmĕ diŏ Miana;
23 Na, botyi bĕshĕ ba jungi, Miana, mbo bâ ba junh
Ngwashaŋwĕ. Yĕ ngwa sha jungi Miana, a sha jungi
nji' Shaŋwĕ ngwa milomi yĕ.
24 Mbombo, mĕ kâ be na; yĕ ngwa joka dibongwĕ
diamĕ, na dibunli yĕ ngwa milomi mĕ, a thĭ na thaki'
th' adukwâ jĕshĕ; diŏ a sha nzha pĕ makwa; nji a
damĕ digwa na dinzha ku' pĕ thakiki.
25 Mbombo mĕ kâ be na; digwĕla di thĭ nzha, di
nzhĭmĕ njikĕ, di bikiĕnh bi i joka dioi di Miana mbi
Anyambiĕ; diŏ bâ ba a joka ba a diya.
26 Nadiambilindĭ mbo Ngwashaŋwĕ a thĭ na thaki'
yĕmĕtĕ, mbonâ nji' yĕ mivĕ Miana na a bĕ na thaki'
yĕmĕtĕ.
27 Diŏ yĕ mivĕ yĕ nguldi nya dikâmâ njĕlia njikĕ,
nadiambilindĭ yĕ Miana ngwa mutyi.
28 Sha mamaka' alombi yi; nadiambilindĭ digwĕla
di thĭ nzha, di bâ bĕshĕ ba thĭ pĕ mashânh ba a joka
dioi diei;
29 Na didusha; bâ ba mishi kâmâ bibĕnh pĕ njomia
wu thakiki; nji bâ ba mishi kâmâ bibe pĕ njomia wu
makwa.
30 Mĕmĕtĕ, mĕ sha woli kâmâ na alombi; mbo mĕ
joka nani mĕ jĕliĕ; diŏ njĕlia gwamĕ wu thĭ wubĕnh;
nadiambilindĭ mĕ sha toka ndiŋwa gwamĕ mĕtĕ, nji
ndiŋwa wu Shanh ngwa milomi mĕ.
31 Na mĕ veshimĕ pĕ mbŏ gwamĕ mĕtĕ, wĕna nve-
sha gwamĕ wu shi mbombo.
32 ¶ Nwâkâ a thĭyĭ ngwa veshĕ pĕ mbŏ gwamĕ; diŏ
mĕ vemĕ na, nvesha wu yĕ veshĕ pĕ mbŏ gwamĕ, wu
thĭ mbombo.
33 Be ba milomi pĕ Jŏn thĭ; diŏ yĕ miveshi pĕ mbo-
mbo.
34 Nji mĕ sha nânh na nvesha wu mutyi; nji mĕ
tyubimĕ bilombi bi, nalikâna na, be kiki.

35 A wu atyiĕ mĕtĕ yi mitholibi na dipanya; diŏ be
ba mimĕli dona na bithânh biei via 'dukwa.
36 ¶ Nji mĕ thĭ na nvesha wunen dakami na wumbi
Jŏn; nadiambilindĭ bishali bi Shaŋwĕ a mivĕ mĕ, na
mĕ kâmiki biŏ, bishali bitĭ bi mĕ kâmâ, biŏ bi veshĕ
pĕ mbŏ gwamĕ na Shaŋwĕ a milŏmi mĕ.
37 Diŏ Shaŋwĕ mĕtĕ ngwa milomi mĕ a miveshi pĕ
mbŏ gwamĕ. Be sha joka dioi diei na pelĭ, do jĕ' ntyinh
gwĕi.
38 Diŏ be shi na dibongwĕ diĕi pĕ punh' nyani; na-
diambilindĭ ngwa yĕ milomi, be sha mĕliĕ yĕ.
39 ¶ Be bĕnhthĕ minlĕnja, nadiambilindĭ be jĕ' na
be ba thĭ na thaki' th' adukwa jeshĕ tĭ, diŏ miŏ mi
veshĕ pĕ mbŏ gwamĕ miŏ mi.
40 Diŏ be sha mĕli nzha pĕ mĕ thĭ na; be bĕ' na
thakiki.
41 Mĕ sha nânh junh pĕ botyi ba thĭ.
42 Nji mĕ veka begwĕ na, be shi na thadinh thambi
Anyambiĕ pĕ punh nyani.
43 Mĕ nzhimĕ na dina di Shaŋwamĕ, be do mĕ nânh;
nji na nwâkâ a nzhimĕ na dina diĕimĕtĕ, kâ be nâ-
nhmĕ yĕ.
44 Be woliki mĕli na, be ba nânhlia junh be na be,
be do toka junh yĭtĭ yi wu pĕ Anyambiĕ dipa thĭ.
45 Sha lanhliaka' na, mĕ ĕ be lubiliĕ pĕ Shanh thĭ;
ngwa a be lubiliĕ yĕ Mosĕsi, ngwa be ba bunliĕ.
46 Nadiambilindĭ na be ba a mĕli Mosĕsi, ka be mĕli-
mĕ nji mĕ; nadiambilindĭ a milĕnji pĕ mbŏ gwamĕ.
47 Nji na be sha mĕli minlĕnja miĕi; be ba a mĕliĕ
mabongwĕ mamĕ na?

THANGÂKÂ 6.

1 Pisha nya bilombi bi Jesu a mikiĕ pĕ biatyi bini bi
nsho wu Galili, *wŏ nji nsho* wu Taiberia;
2 Diŏ nshamba wunĕn wu mithĕpili yĕ, nadiambi-
lindĭ ba mijĕ' bimamia biĕi bi yĕ mikâmi botyi ba
mitatyika.
3 Diŏ Jisu a mibetyi pĕ mbeka na didi tĭ shĭ, bâ na
bajithi bĕi.

4 Diŏ dibĕ' di Baju di nulia di mikunibi.
5 ¶ Diŏ Jisu a mibenithi mishi mĕi na dijĕ' nshamba
wunen wu bĕ nzha pĕ yĕ thĭ,, diŏ yĕ mikâ Filip na,
Bena ba a shomba bidia vĭ dieshi botyi ba?
6 (A mikâ nani yĕ diveli yĕ; nadiambilindĭ yĕmĕtĕ
mive' mbo yĕ ĕ kâmâ.)
7 Filip a mibulishi yĕ na; bidia bi kwa minkama mi
bafura miba bi shi bâ kokami, na mutyi jĕshĕ a mângi
vishivishali.
8 Nwoto ngwa bajethi bĕi, Andru manyanh mbi Sai-
mon Pitĕr, a mikâ yĕ na;
9 Ndĕmbishali a thĭ va, ngwa thĭ na bibu' bi mpĕ-
mba bitani na via bashĕ bashali baba, nji biŏ ndĭ pĕ
dibuthĕ di botyi di?
10 Diŏ Jisu a mikâ na, dishaka' botyĭ shĭ; diŏ wo-
mba vatĭ va wu na ntobi wulibuthĕ; diŏ botyi ba midi
shĭ ba mibĕ ntangi wu mintâshen mitani.
11 Diŏ Jisu a minânh bibuki, diŏ mia yĕ mivĕ dibâtâ
a mikabi biŏ bajethi bĕi, diŏ bajethi *ba mikabi* ba wu
shĭ di di; nani nji bashĕ *ba mibĕ* mbo bâ ba minaka.
12 Mia bâ ba mijuli, a mikâ bajethi bei na; Shâbi-
liaka' bipĕshi bi likaka, do bĕ na alombi yi wosha.
13 Nani kĕ ba mishâbilia na dilonishĕ diom di bito-
nji na bitonji biba bĕni na bipĕshi bi bibu' bi mpĕmba
bitani, bi ba mishi dia, ba miliki.
14 *Mia* botyi ba mije' alemba yi Jisu a mikâmi, ba
mikâ na, Mbombo ngwanshâki tĭ yĕ wâ ngwa bĕ na a
a nzha pĕ pĕnzhe nyi.
15 ¶ Mia Jisu a mive' na ba kumba yĕ nzha bietha
na, ba jebishi yĕ bibotyi, a mibali thokwa na dikiĕ
pĕ mbeka yĕ dipa.
16 Diŏ mia yŏ yi mibĕ yi mbie ngothoma, bajethi bĕi
ba mishilia pĕ nsho;
17 Diŏ bâ ba mitâbi pĕ alĕnji, ba bĕ dali nsho kiĕ pĕ
Kapernaum. Diŏ divityiki di mbiethi, diŏ Jisu a tyi
mibĕ a nzhĭmĕ pĕ bâ ba thĭ.
18 Diŏ nsho wu minyanyi na diambi di mpunga wu-
nĕn wu mipĕpiliĕ.
19 Mbonâ mia bâ ba mibĕ ba dumĕ makiĕ malali do

manai ba mijĕ Jisu a bĕ thanda pĕ nsho na makothĭ,
na dinzha kuna na alĕnji; diŏ bâ ba minyĕnh.
20 Diŏ yĕ mikâ bâ na; Mĕni; sha nyĕugani.
21 Diŏ bâ ba midoni yĕ nânh pĕ 'lĕnji; diŏ alĕnji yi
mitĕ bĕ pĕ kinji' nya bâ ba mikiĕkĕ.
22 ¶ Bia lĕnji, mia botyi ba wu tĕbitĕbi pĕ biatyi bini
bi nsho ba mijĕ' na alĕnji yiwâ' yi tyi mibĕ ti; thŏ ngĕ
yo yi bajethi bĕi ba mitâbi, diŏ Jisu a tyi mitâbi pĕ
'lĕnji nshamba wu bajethi bĕi, nji bajethi bĕi ba mikiĕ
bâ dipa,
23 (Nji bilenji biwâ' bi miwu pĕ Taibiria, na dinzha
kuna na womba va bâ ba midie mpĕmba pishĕ nya
Jisu a mivĕ dibâtâ;)
24 Nani kĕ mia botyi ba mijĕ' na, Jisu a tiyi mibĕ tĭ,
do bajethi bĕi, diŏ bâ ba mitâbi nji' pĕ bilĕnji na dinzha
pĕ Kapernaum matoka mambi Jisu.
25 Diŏ mia bâ ba mijĕ' yĕ pĕ biatyi bini bi nsho, ba
mikâ yĕ na; Shaŋwashĭ, wĕ nzhi' va nzha 'dukwa?
26 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Mbombo mĕ kâ
be na, be toka mĕ, ana nalikâna be jĕmĕ bimamia, nji
nadiambilindĭ be diemĕ bibu' bi mpĕmba na dijula.
27 Kubika' ashali ana pĕ bidia bi bâthâ, nji pĕ bidia
bi i bemba na dikiĕ pĕ thaki' tha adukwa jĕshĕ, bi
Miana ngwa mutyi kĕ be vĕ; nadiambilindĭ Shanh'
Anyambiĕ a keshimĕ diveka pĕ yĕ thĭ.
28 Diŏ bâ ba mikâ yĕ na; Beshĕ ba kâmiki ndĭ, na
beshĕ kubiki bishali bimbi Anyambiĕ.
29 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Ashali yimbi
Anyambiĕ yŏ yi na, bunliaka' yĕ ngwa yĕ milomi.
30 Diŏ bâ ba mikâ yĕ na; Alombi yimamia tĭnzha
yi wĕ kâmâ na beshĕ ba jĕ' yŏ na dibunli gwĕ? Wĕ
kuba ndĭ?
31 Bashanh bashi ba beta dia manna pĕ thakombi;
mbo yŏ yi thĭ lĕnjam na; A mivĕ bâ mpĕmba wu die-
biĕ na diwutha pĕ thobĕ.
32 Jisu a mikâ bâ na; Mbombo mĕ kâ be na; Mosĕsi
a tyi mivĕ be mpĕmba wutĭ wu miwu' pĕ thobĕ; nji
Shaŋwamĕ yĕ vĕ be mpĕmba wumbombo wu wu pĕ
thobĕ.

33 Nadikâna mpĕmba wumbi Anyambié wŏ yĕ ngwa
pânjikamĕ na diwutha pĕ thobĕ, na divĕ pĕnzhe nyi
thakiki.
34 Ba mikâ yĕ na; Shaŋwashi, vĕ beshĕ mpĕmba
wutĭ mbainhmbainh.
35 Jisu a mikâ bâ na; Mĕ mpĕmba wu thakiki;
ngwa nzha pĕ mĕ thĭ a tyi gwa pĕ na' nzhatha; ngwa
bunli mĕ a tyi gwa pĕ na' aveshithĕ.
36 Nji mĕ kâ be na; be jĕmĕ mĕ njikĕ, diŏ be sha
bunli mĕ.
37 Bâ bĕshĕ ba Shaŋwa' vĕ mĕ ba a nzha pĕ mĕ
thĭ; na yĕ ngwa nzha pĕ mĕ thĭ, mĕ tyi majonhli
yĕ.
38 Nadiambilindĭ mĕ mipânji na diwutha pĕ thobĕ,
ana na dinzha kâmâ ndiŋwa gwamĕ, nji ndiŋwa gwĕi
wu ngwa milomi mĕ.
39 Diŏ ndiŋwa wu Shaŋwĕ ngwa milomi mĕ, wŏ wu
na, bâ bĕshĕ ba yĕ mivĕ mĕ mĕ sha kuta bâ do nwoto,
nji mĕ ĕ bâ jomitha ashu yi madimilia.
40 Diŏ ndiŋwa gwĕi wu ngwa milomi mĕ wŏ wu na,
mutyi jĕshĕ ngwa a jĕ' Miana nadibunli yĕ, a a bĕ na
thaki' tha adukwa jĕshĕ, diŏ mĕ ĕ yĕ jomitha ashu yi
madimila.
41 Diŏ Baju ba minyamilia pĕ diambi diei, nadiambi-
lindĭ a mikâ na; Mĕ mpĕmba wu mipânji na diwu'
pĕ thobĕ.
42 Diŏ bâ ba mikâ na; Ana Jisu ngwa miana mbo
Josĕfi wâ, ngwa shanh na nyanh ba beshĕ ba veka?
Nji ndĭ yĕ kâ na; Mĕ shulimĕ na diwu' pĕ thobĕ?
43 Diŏ Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; koka' pĕ nya-
mila be na bewĕ;
44 Shi na mutyi ngwa woliki nzha pĕ mĕ thĭ, vĕngĕ
na Shaŋwĕ ngwa milomi mĕ a dambitha yĕ, diŏ mĕ ĕ
yĕ jomitha ashu yi madimilia.
45 Yi thĭ lĕnjam na bashâki na; Diŏ bâ bĕshĕ ba a
bĕ ba jeka' na Anyambiĕ. Nani kĕ mutyi jĕshĕ ngwa
a joka na dijetha na Shaŋwĕ, a a nzha pĕ mĕ thĭ.
46 Shi na mutyi ngwa jĕkamĕ Ngwashaŋwĕ; vĕnh
yĕ ngwa wu pĕ Anyambiĕ thi, yĕ jekamĕ Shangwĕ.

47 Mbombo mĕ kâ be na; Yĕ ngwa a mĕ bunli, a a
bĕ na thaki' tha adukwa jeshĕ.
48 Mĕ mpĕmba wuti wu thakiki.
49 Bashanh bani ba midie manna pĕ thakombi, diŏ
bâ ba migwĭ;
50 Mpĕmba wu pânjikâ na diwu' pĕ thobĕ wŏ wu, na
mutyi a diĕ' gwŏ yĕ do gwawĕ.
51 Mĕ mpĕmba wu thakiki wu mipânji na diwu' pĕ
thobĕ; na mutyi a diamĕ mpĕmba wu wĕna a dimĕ
mashu meshĕ. Diŏ mpĕmba wu mĕ ĕ vĕ, wŏ nshoni
gwamĕ, wu mĕ ĕ ĕ vĕ thaki' tha pĕnzhĕ nyi.
52 Diŏ Baju ba mishunlia bâ na bâ na; Wâ a woliki
beshĕ vĕ nshoni gwĕi, na beshĕ ba dia gwŏ na?
53 Diŏ Jisu a mikâ bâ na; Mbombo mĕ kâ be na, na
be sha dia nshoni wu Miana ngwa mutyi na dinâtâ di-
kitha diĕi, wĕna be shi na thakiki pĕ bemĕtĕ ba thĭ.
54 Ngwa a dia nshoni ngwamĕ na dinâtâ dikitha
diamĕ a a bĕ na thaki' tha adukwa jĕshĕ; diŏ mĕ ĕ yĕ
jomitha ashu yi madimilia.
55 Nadiambilindi nshoni gwamĕ gwŏ bidia mĕtĕ, na
dikitha diamĕ diŏ anâtyinâtyi mĕtĕ.
56 Yĕ ngwa dia nshoni gwamĕ na dinâtâ dikitha
diamĕ a di na mĕ, mĕ kĕ nji mĕ dika nĕi pĕ pungwĕ.
57 Mbo Shanh' ngwa diga, a milomi mĕ, diŏ mĕ di
na Shaŋwĕ; mbonâ nji' ngwa dia mĕ yĕmĕtĕ a a nji di
na mĕ.
58 Mpĕmba wu mipânji na diwu' pĕ thobĕ wŏ wu;
ana mbo bashanh bani ba midie manna bâ digiwadi.
Yĕ ngwa a dia mpĕmba wu a a di mashu mĕshĕ.
59 A mibonhthi bilombi bi pĕ sunagogi, a bĕ jeli pĕ
Kapernaum.
60 Dibuthĕ di bajethi bĕi mia bâ ba mijoki, ba mikâ
na; Abanh yideli yi; nzha woliki yŏ joliĕ?
61 Mia Jisu a mive' na nlema gwĕi na, bajethi bĕi
ba minyamila yŏ, a mikâ bâ na; Yi yi nyanyishĕ
begwĕ?
62 Diŏ na be jĕmĕ Miana ngwa mutyi a bĕ beta pĕ va
yĕ mibonji bĕ—
63 Nshinhshinh wŏ wu vĕ thakiki, nshoni wu shi

na mbambi; mabongwĕ ma mĕ bonhtha begwĕ, mŏ
nshinhshinh, mŏ nji thakiki.
64 Nji bawâ' ba thiyĭ pĕ be ba thĭ ba sha melikwĕ;
nadiambilindĭ Jisu a miveki nadiwu' pĕ ditatyiki bâ
ba sha mĕlikwĕ na yĕ ngwa a yĕ bieshĕ.
65 Diŏ yĕ mikâ na; Nanikĕ mĕ kâmĕ be na; shi na
mutyi ngwa woliki nzha pĕ mĕ thĭ, na yi sha vĕbi yĕ
na Shaŋwamĕ.
66 Nadiwu' d*ikan*h ditĭ dibuthâ di bajethi bĕi ba mi-
bulia, pishĕ bâ do pĕ na nĕi thĕnhtha.
67 Diŏ Jisu a mikâ diom na baba na; Be nji' be ka
thokwa?
68 Diŏ Saimon Pitĕr a mibulishi yĕ na; Shaŋwamĕ,
beshĕ ba ĕ kiĕ pĕ nzha thĭ? Wĕ thĭ na mabongwĕ ma
thaki' tha adukwa jĕshĕ.
69 Diŏ beshĕ ba mĕlimĕ na diveka na, wĕ Krais mĕtĕ,
Ngwamiana mbi Anyambiĕ ngwa diya.
70 Jisu a mibulishi bâ na; Mĕ sha tâbâ begwĕ diom
na baba? diŏ nwoto pĕ be ba thĭ yĕ diabolo?
71 A milubili pĕ diambi dimbi Judas Aiskariotĭ, mia-
na mbi Saimŏn; nadiambilindĭ yĕ yĕ ngwa a yĕ bieshĕ,
a wu nji nwoto pĕ diom na baba.

THANGÂKÂ 7.

1 Pisha nya bilombi bi Jisu a midi pĕ Galili; nadia-
mbilindi a tyi mika' di pĕ Judia na dibomba di Baju
ba mikaka yĕ jotha.
2 Diŏ dibeki di mimbashĕ di Baju di kunibimĕ.
3 Diŏ bamanyanh bĕi ba mikâ yĕ na; Thokwa va
wĕ ĕ kiĕ pĕ Judia, na bajethi bâ' ba jĕ' bishali bi wĕ
kâmâ.
4 Nadiambilindi shi na mutyi ngwa kâmâ alombi
dishâthâ, mia tĭ yĕmĕtĕ a naka bĕ pĕ bithânh. Na wĕ
kâmâ bilombi bi lebili botyi nyuli nyâyĕ.
5 Nadiambilindi bamanyanh bĕi nji ba tyi mimĕli yĕ.
6 Diŏ Jisu a mikâ bâ na; Adu' jamĕ yi sha bĕ; nji
adu' jani yi thi kokamĕ mbainhmbainh.
7 Botyi ba sha woli be bena; nji ba bena mĕ, na
dibomba di mĕ kobishĕ bâ na, bishali biabi bi thĭ bibe.

8 Betyika' bewě pě dibe' di; mě sha beta va pě dibě'
di, nadiambilindi adu' jamě yi sha bě kokami
9 Mia yě mikâ bâ mabongwě ma, diŏ yě midi na' pě
Galili.
10 ¶ Nji mia bamanyanh běi ba mibě ba shimě beta,
diŏ a mibeti nji pě dibeki, ntyinh mbo dishâthâ ana pě
bithânh.
11 Diŏ Baju ba mito' yě pě dibeki, diŏ bâ ba mikâ na,
A thǐ vǐ?
12 Diŏ minyamila miwu miněn pě dibuthě di botyi
pě mbŏ gwěi. Bawâ ba mikâ na; A thǐ mutyi mběnh;
bawâ nji na; Bia, a dimbishě botyi.
13 Nji tyi mibě na mutyi ngwa milubili pě mbŏ gwěi
kwashi, na nyěnh wu Baju.
14 ¶ Nji pě adu' yi tema nya dibeki Jisu a mibetyi
pě mbanh wumbi Anyambiě na dijěliě.
15 Diŏ Baju ba mimamithi na; Wâ a veka bishanga-
ngobi na, yě do jetha?
16 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Njelia gwamě wu
shi ngwamě nji wu ngwa milomi mě.
17 Na mutyi a mělimě kâmâ ndingwa gwěi, wěna a
vemě njelia, do na wu thǐ wumbi Anyambiě do mě
lubila měmětě.
18 Yě ngwa lubila yěmětě a toka něnia gwěi mětě;
nji yě ngwa toka něnia gwěi wu ngwa milomi yě, a thǐ
mbombo, diŏ bibe bi shi něi.
19 Mosěsi a tyi mivě begwě minthali? diŏ shi na
mutyi pě be ba thǐ ngwa tali minthali; ndi be vanh
mě jotha?
20 Botyi ba mibulishi na dika na; Wě thǐ na dimon;
nzha vanh wě jotha?
21 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Mě mikâmi ashali
yiwoto diŏ be beshě ba mamitha yŏ.
22 Nanikě Mosěsi a mivě be neshěbia, (ana nadikâna
wu wu wumbi Mosěsi, nji wu bashaŋwě) diŏ be shěbě
mutyi busha bi shânâ.
23 Na mutyi a shěbimě busha bi shânâ na, nthali
wumbi Mosěsi wu sha woshaka; be nyanya na mě na-
diambilindǐ mě mikishi mutyi na ntyuthě busha bi
shânâ?

24 Sha jĕliaka' pĕ mbŏ wu njĕnia, nji jeliaka' njĕlia
wubĕnh.
25 Diŏ ba Jerusalĕm bawâ' ba mikâ na, Ana yĕ wâ
ngwa bâ ba naka jotha?
26 Diŏ sha, a thĭ lubila tema nshĕnh diŏ ba sha kâ
yĕ n'alombi. Batoli ba veka mbo' na, wâ Krais mĕtĕ?
27 Nji wâ beshĕ veka va yĕ wuka; nji mia Krais kĕ ĕ
nzha, shi na mutyi ngwa a veka va yĕ ĕ wutha.
28 Diŏ Jisu a miluba' thobĕ pĕ mbanh wumbi Anya-
mbiĕ, a bĕ jĕliĕ, na dikâ na; Be vemĕ mĕ, be veka nji
va mĕ wukamĕ; diŏ mĕ sha nzha mŏmĕtĕ, nji ngwa
lomika mĕ a thĭ mbombo, ngwa be sha veka.
29 Nji mĕ veka yĕ; nadiambilindĭ mĕ wu pĕ yĕ thĭ,
diŏ yĕ lomika mĕ.
30 Diŏ bâ ba mina' yĕ bietha; nji tyi mibĕ na mutyi
ngwa minani mbŏ pĕ yĕ thĭ, nadiambilindĭ digwĕla
diĕi di tyi mibĕ di nzhĭmĕ.
31 Diŏ dibutha di botyi di mibunli yĕ, na dikâ na;
Mia Krais kĕ ĕ nzha a a kâmâ bimamia nulami na bi,
bi wâ mikâmi?
32 ¶ Bafaraisi ba mijo' mbo botyi ba minyamila ma-
bongwĕ ma pĕ diambi diĕi; diŏ Bafaraisi na bami-
nisĕ banĕn ba milomi balomi na ba bie' yĕ.
33 Diŏ Jisu a mikâ bâ na; bia adukwa yikwĕ mĕ thĭ
na nani, wĕna mĕ kiĕmĕ pĕ yĕ ngwa milomi mĕ thĭ.
34 Be ba a mĕ toka, diŏ be tyi jĕnĕ; na va mĕ thĭyĭ,
tĭ be sha woli nzha.
35 Diŏ Baju ba mikâ bâ na bâ na; A a kiĕ vĭ, va be-
shĕ tyi jĕ yĕ? A a kiĕ pĕ bâ ba shikamĕ vanjika pĕ
Mavala, na dijĕliĕ Mavala?
36 Dibongwĕ di di thĭ na, di yĕ kâ na; Be ba a mĕ
toka, diŏ be tyi jĕnĕ; diŏ va mĕ thĭyĭ, tĭ be sha woli
nzha?
37 Pĕ ashu yi madimilia, yŏ ashu yinĕn yi dibeki,
Jisu a mitĕbi shini na dilubila thoba na; Na mutyi a
gwimĕ avĕshithĕ a nzhĭ' nâtâ pĕ mĕ thĭ.
38 Yĕ ngwa a mĕ bunli; mbo Nlĕnja wu mikâthi;
Pĕ punh' nya mâi gwĕi wu u woba minlâbi mi madiba
ma thakiki.

39 Nji a milubili dibongwĕ di pĕ diambi di Nshinh-
shinh *wumbi Anyambiĕ* wu ba bunli yĕ ba a nânh;
nadiambilindĭ Nshinhshinh wu akitha wu tyi mibĕ wu
vĕbimĕ; nadiambilindĭ Jisu a tiyi mibĕ a betyimĕ pĕ
thobĕ.
40 ¶ Mbonâ mia botyi balibuthĕ ba mijoki mabongwĕ
ma, ba mikâ na, Wâ nshâ' mbombo.
41 Bawâ' na; Wâ Krais. Nji bawâ' ba mika na;
Krais a a wu pĕ Galili?
42 Nlĕnja wu sha kâ na; Krais a a biali pĕ bana
bambi Devid, na pĕ akoldi yi Bĕtleĕm yi Devid a midi-
yaniĕ?
43 Nanikĕ ba mibomilia mapendi pĕ diambi diĕi.
44 Diŏ bawâ' ba mikaka yĕ bietha; nji tyi mibĕ na
mutyi ngwa minani mabŏ pĕ yĕ thĭ.
45 ¶ Diŏ balomi ba mibuli pĕ baminisĕ banĕn na Ba-
faraisi ba thĭ; diŏ ba mikâ bâ na; Ndĭ be sha nzha nĕi?
46 Balomi ba mibulishi na; sha bĕ na mutyi na peli
ngwa lubakamĕ mbo wâ.
47 Diŏ Bafaraisi ba mibulishi bâ na; Be dimbimĕ
njikĕ?
48 Batoli, do Bafaraisi ba mĕlimĕ yĕ do mutyi do
nwoto?
49 Nji botyi ba ba sha veka minthali ba thĭ shĕ-
miamĕ.
50 Nikodimo a mikâ bâ na; yĕ ngwa minzhĭ pĕ Jisu
thĭ na mpuma yĕ nwoto pĕ bâ ba thĭ.
51 Nthali gwashi wu jĕli mutyi mia tĭ wu sha bonji
joka gwana gwĕi na diveka mbo yĕ kâmâ?
52 Ba mibulishi na dikâ yĕ na; Wĕ nji ngwa Galili?
Shanga, wĕ ĕ jĕnĕ, nadiambilindĭ nshâ' a tyi tĕbĕ na
diwu pĕ Galili.
53 Diŏ mutyi jĕshĕ a mibulikwa pĕ mbanh gwĕi.

THANGÂKÂ 8.

1 Diŏ Jisu a mikiĕ pĕ mbeka wu Baoliv.
2 Diŏ bia lĕnji divityiki shĭ a mibali nzha pĕ mbanh
wumbi Anyambiĕ, diŏ botyi bĕshĕ ba mishâbilia pĕ yĕ
thĭ; diŏ yĕ midi shĭ na dijeli bâ.

3 Diŏ Balĕnji na Bafaraisi ba minzhĭ pĕ yĕ thĭ na
mimiali ngwa mibiethibi na minthomi, diŏ mia bâ ba
mitĕli yĕ pĕ tema nyabi,
4 Ba mikâ yĕ na; Njeli, mimiali wâ a biethibimĕ na
minthomi.
5 Diŏ Mosĕsi a mityinjili beshĕ pĕ minthali na; botyi
ba ntyinh wi ba wushiki makâki; nji wĕ ja na?
6 Diŏ ba mikâ nani, na ba jĕlikwa yĕ na dibĕ na alo-
mbi yi bâ ba lubili yĕ. Nji Jisu a midâlibi na dílĕnde
pĕ bishâpâ, na vina *viĕi.*
7 Diŏ mia bâ ba mibatyi yĕ na mpikwa, diŏ a mibe-
nia, na dikâ bâ na, Ye ngwa shi na bibe mbo bi, a bo-
njiki yĕ wusha dikâki.
8 Diŏ yĕ mibali dâlibâ na dilĕndĕ pĕ bishâpâ.
9 Diŏ bâ ba mijoki, ba mikobi na minlema miabi, diŏ
ba midushi nwoto, nwoto, tatyiliĕ pĕ batoli na dikiĕ pĕ
bandĕmbi; diŏ Jisu a milili yĕ dipa, bâ na ngwami-
miali pĕ tema.
10 Mia Jisu a mibenia a tyi mijĕ' pĕ na mutyi ngĕ
ngwamimiali; diŏ yĕ mikâ yĕ na; Mimiali wâ, ba-
kobishi bâ ba thĭ vĭ? sha bĕ na mutyi ngwa kobishi
gwĕ?
11 Diŏ yĕ mikâ na; Sha bĕ na mutyi, Shaŋwamĕ.
Jisu a mikâ yĕ na; Do mĕ mĕ sha kobishi gwĕ; kiĕkĕ,
sha bali' pĕ na' kâmâ bibe.
12 ¶ Diŏ Jisu a mibali lubila nabi na; Mĕ bithânh bi
pĕnzhe nyi; yĕ ngwa thĕpiliĕ mĕ a tyi thĕnhtha pĕ
divityiki, nji a a bĕ na bithânh bi thakiki.
13 Nanikĕ Bafaraisi ba mikâ yĕ na, Wĕ veshi pĕ mbŏ
gwâyĕ; nvesha gwâ wu shi mbombo.
14 Diŏ Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Mĕ gwa na
veshi pĕ mbŏ gwamĕ, nvesha gwamĕ wu thĭ mbombo;
nadiambilindĭ mĕ veka va mĕ miwuthĕ, na va mĕ kiĕ;
nji be sha veka va mĕ wuka, do va mĕ thĭ kiĕ.
15 Be jĕliĕ mbo milema miani mi thĭyĭ; mĕ sha jĕliĕ
na mutyi.
16 Diŏ na mĕ jĕlimĕ, njĕlia gwamĕ wu thĭ mbombo;
nadiambilindĭ mĕ shi mĕ dipa, nji beshĕ na Shanh
ngwa milomi mĕ.

17 Yi thĭ nji lĕnjamĕ pĕ minthali miani mĕtĕ na;
nvesha wu botyi baba wu thĭ nge mbombo.
18 Mĕ nwoto ngwa veshĕ pĕ diambi diamĕ, diŏ Shanh
ngwa milomi mĕ yĕ nji veshĕ pĕ mbŏ gwamĕ.
19 Diŏ ba mikâ yĕ na; Shânh a thĭ vĭ? Jisu a mibu-
lishi bâ na; Be sha veka mĕ do Shaŋwamĕ; na be ba
veka mĕ, ka be veka nji' Shaŋwamĕ.
20 Jisu a milubili mabongwe ma pĕ alongwĕ yi
mabâm mia yĕ mijeli pĕ mbanh wumbi Anyambiĕ.
Diŏ tyi mibĕ na mutyi ngwa mibie' yĕ nadiambilindĭ
digwĕla diĕi di tyi mibĕ di nzhimĕ.
21 Adukwa yiwâkâ Jisu a mikâ bâ na; Mĕ kiĕ-
mĕ, diŏ be ba a me toka, diŏ be ba gwa na bibe biani;
va mĕ thĭ kiĕ be sha woli nzha tĭ.
22 Diŏ Baju ba mikâ na; A a joli nyuli nyĕi mĕtĕ?
Nadiambilindĭ a kâna; Va mĕ thĭ kiĕ be sha woli nzha.
23 Diŏ yĕ mikâ bâ na; Be wumĕ pĕ shĭ nji mĕ wumĕ
pĕ thobĕ; be ba thĭ ba pĕnzhe nyi, mĕ shi ngwa penzhe
nyi.
24 Nanikĕ mĕ kâ be na; be ba a gwa na bibe biani;
nadiambilindĭ na be sha mĕli na, mĕ thĭyĭ, wĕna be
gwimĕ na bibe biani.
25 Diŏ bâ ba mikâ yĕ na; Wĕ nzha? Diŏ Jisu a
mikâ bâ na; Mĕ thĭ ngĕ mbo mĕ thĭ be thatha na diwu
pĕ ditatyiki.
26 Mĕ thi na ma' malibuthĕ ma mĕ thaki pĕ mbŏ
gwani na dijeliĕ; nji yĕ ngwa milomi mĕ a thi mbo-
mbo; diŏ ma' ma mĕ shikamĕ joka nĕi, mĕ bonhtha
mŏ botyi ba pĕnzhe nyi.
27 Ba tyi mive' na, a thĭ nabi lubila pĕ mbŏ wu
Shaŋwĕ.
28 Diŏ Jisu a mikâ bâ na; Na be petyimĕ Miana
ngwa mutyi wĕna be vemĕ na, mĕ thĭyĭ, diŏ mĕ sha
kâmikâ n' alombi mĕmĕtĕ, nji mbo Shaŋwa' a mijeli
mĕ, nanikĕ mĕ lubila ma' ma.
29 Diŏ yĕ ngwa milomi mĕ a thi nji na mĕ; Shanh'
a sha lika mĕ dipa, nadiambilindĭ mĕ kâmâ bilombi bi
yĕ dinha mbainhmbainh.
30 A bĕ lubila mabongwĕ ma, balibuthĕ ba mibanli yĕ.

31 Diŏ Jisu a mikâ Baju batĭ bamibunli yĕ na; Na
be jĕmiliamĕ na njĕlia gwamĕ, wĕna be bĕmĕ bajethi
bamĕ mbo:
32 Diŏ be ba a veka ma'mambombo, diŏ ma'mambo-
mbo ma a be dishĕ bana ba njĭ.
33 ¶ Ba mibulishi yĕ na; Beshĕ bana bambi Abraam,
diŏ beshĕ tyi mibĕ mishaka mi mutyi na peli; nji ndĭ
wĕ kâ na; Be ba a bĕ bana ba njĭ.
34 Jisu a mibulishi bâ na; Mbombo mĕ kâ be na,
mutyi jĕshĕ ngwa kâmâ bibe, yĕ nshaka wu bibe.
35 Diŏ nshaka wu sha dika pĕ mbanh adukwa jĕshĕ;
miana a di adukwa jĕshĕ.
36 Nanikĕ na miana a dishimĕ be bana ba njĭ, wĕna
be bĕmĕ bana ba njĭ mĕtĕ.
37 Mĕ veka na be bana bambi Abraam; nji be naka
mĕ jotha, nadiambilindĭ njĕlia gwamĕ wu sha bĕ na
nyiŋwa pĕ ba ba thĭ.
38 Mĕ luibila ma ma mĕ jĕkamĕ na Shaŋwamĕ;
diŏ be njikĕ be kâmâ ma ma be jĕkamĕ na Shaŋ-
wani.
39 Ba mibulishi na dikâ yĕ na; Shaŋwashi yĕ
Abraam; Jisu a mikâ bâ na; Na be ba bĕmĕ bana ba-
mbi Abraam, wĕna be kâmimĕ bishali bimbi Abraam.
40 Nji va be naka mĕ jotha, mutyi ngwa shikamĕ be
thatha mambi ma mbombo ma mĕ mijoki na Anya-
mbiĕ; Abraam a tyi mikâmi mbonâwu.
41 Be kâmâ bishali bi Shaŋwani. Diŏ bâ ba mikâ yĕ
na; Beshĕ tyi mibialiĕ na mathalia; Beshĕ ba thĭ na
Shanh nwoto, yĕ Anyambiĕ.
42 Diŏ Jisu a mikâ bâ na; na Anyambiĕ a bĕmĕ
Shaŋwani, wĕna be dinhmĕ mĕ; nadiambilindĭ mĕ
midushi pĕ Anyambiĕ thĭ na dinzha woni; diŏ mĕ tyi
minzhĭ mĕmĕtĕ, nji yĕ milomi mĕ.
43 Ndĭ be sha veka nthaka gwamĕ? nadiambilindĭ
be sha woli' joli njelia gwamĕ.
44 Be ba thĭ ba Shaŋwani diabolo, diŏ mimbonzhi mi
Shaŋwani be meli' miŏ kâmâ. A wu njothingwa-botyi
nadiwu' pĕ dítatyiki, yĕ do di pĕ ma mambombo; na-
diambilindĭ ma' mambombo ma shi nĕi. Mia yĕ lu-

bila bika pĕ, a lubila mbiei mĕtĕ; nadiambilindĭ a thĭ
ndioba, yĕ nji shanh' ngwa bikapĕ.
45 Nji nadiambilindĭ mĕ lubila ngĕ mbombo, be sha
mĕli mĕ.
46 Nzha pĕ be ba thĭ ngwa kobishakamĕ mĕ na bibe?
diŏ na mĕ lubimĕ mbombo ndĭ be sha mĕli mĕ?
47 Yĕ ngwa thĭ mutyi mbi Anyambiĕ, a joka mabo-
ngwĕ mambi Anyambiĕ; nani kĕ be sha joka nadia-
mbilindĭ be shi bambi Anyambiĕ.
48 Baju ba mibulishi na dikâ yĕ na; Beshĕ sha
jombia kâ na, wĕ Ngwasemeria wĕ thĭ nji na dimoni?
49 Jisu a mibulishi na; Mĕ shi na dimoni, nji' mĕ
junh Shaŋwamĕ, diŏ be sha jungi mĕ.
50 Mĕ sha toka thakumi thamĕ; a thĭyĭ ngwa toka
na dijĕliĕ.
51 Mbombo mĕ kâ be na; na mutyi a talimĕ dibo-
ngwĕ diamĕ wĕna a tyi jĕ' digwa nadikiĕ adukwa jeshĕ.
52 Diŏ Baju ba mikâ yĕ na; Beshĕ vemĕ dĕ na, wĕ
thĭ na dimoni. Abraam a gwimĕ bâ na bashâki; nji
wĕ kâ na; Na mutyi a talimĕ dibongwĕ diamĕ a tyi
kieka digwa na dikiĕ adukwa jĕshĕ.
53 Wĕ daka shaŋwashi Abraam, ngwa thĭ bo? Diŏ
bashâki ba thĭ bo. Wĕ vityitha nyuli nyâ mĕtĕ na?
54 Jisu a mibulishi na; Na mĕ nĕnishimĕ nyuli nya-
mĕ mĕtĕ wĕna nĕnia gwamĕ wu shi n' alombi; Sha-
ŋwamĕ yĕ nĕnishĕ mĕ, ngwa be kâ na, yĕ Anyambiĕ
ngwashi.
55 Diŏ be sha veka yĕ: nji mĕ veka yĕ; diŏ na mĕ
kâmĕ na, mĕ sha veka yĕ, wĕna mĕ bĕmĕ ndioba
mbo begwĕ; nji mĕ vemĕ yĕ mĕ taliĕ nji mabongwĕ
mĕi.
56 Abraam ngwashaŋwani a midoni jĕ' ashu jamĕ;
diŏ yĕ mijĕ yŏ, yĕ didona nji di.
57 Diŏ Baju ba mikâ yĕ na, Wĕ na dibialiĕ wĕ
sha shiliĕ mabom ma mimbu matani, diŏ wĕ mijĕ.
Abraam?
58 Jisu a mikâ bâ na; Mbombo mĕ kâ be na; mia tĭ
Abraam a sha bĕ, mĕ diya.
59 Diŏ bâ ba milâli makâki na; ba wusha yĕ mâ;

nji Jisu a mishâthibi, diŏ yĕ midushi pĕ mbanh wumbi Anyambiĕ, na dinula pĕ tema nyabi; nanikĕ yĕ mikiĕkĕ.

THANGÂKÂ 9.

1 Diŏ mia Jisu a minuka a mijĕ mutyi ngwa mibiali
njimĕ.
2 Diŏ bajethi bĕi ba mipi' yĕ na; Shaŋwashi, wâ, na
shaŋwĕ na nyaŋwĕ nzha mikâmi bibe, mia yĕ bialiki
njimĕ?
3 Jisu a mibulishi na; Ana wâ do shaŋwĕ na nyaŋwĕ
ba mikâmi bibe; nji na bishali bimbi Anyambiĕ bi
jĕnikwa nĕi.
4 Mĕ kubiki bishali biĕi bi ngwa milomi mĕ mia busha bi thĭ na ndanh, mpuma wu thĭ nzha, wu u bĕ do
bĕ na mutyi ngwa woli kuba ashali.
5 Mia mĕ thĭ na pĕ pĕnzhe nyi, mĕ bithânh bi pĕnzhe nyi.
6 A mibonhthi mabongwĕ ma, diŏ yĕ mivambi mathânzhĭ pĕ shĭ na dipula bishâpâ bitĕki na mathânzhĭ,
diŏ yĕ mijâli bishâpâ bitĭ pĕ mishi ma ngwanjimĕ, na
dikâ yĕ na:
7 Kiĕ joba' pĕ atâ' yi Siloam, (di thĭ na nzyilia na
bilomika:) diŏ yĕ mikiĕ na dijobitha, diŏ yĕ mibulia
a a nzha jĕnĕ.
8 Bâ ba wu wâ, na bâ ba mijĕ yĕ a bĕ njimĕ, ba mikâ
na, Ngwa beta di shĭ na dibĕmba ana yĕ wâ?
9 Bawâ ba mikâ na; Yĕnĕ; bawâ nji' na; A thĭ mbo
yĕ; yĕmĕtĕ mikâ na: Mĕ yĕni.
10 Diŏ bâ ba mikâ yĕ na; Mishi mâ ma bangwa na?
11 Diŏ yĕ mibulishi na dikâ na; Mutyi ngwa thebi
na Jisu a mipuli bishâpâ bitĕki, na dijâli mĕ biŏ pĕ
mishi, diŏ yĕ mikâ mĕ na; kiĕ joba' pĕ atâ' yi Siloam,
diŏ mĕ mikiĕ jobitha, diŏ mĕ jĕkamĕ njikĕ.
12 Diŏ bâ ba mikâ yĕ na; A thĭ vĭ? Diŏ yĕ mikâ
na; mĕ sha veka.
13 Ba mindeshi yĕ ngwa wu njimĕ pĕ Bafaraisi ba thĭ.
14 Diŏ ashu yitĭ yi wu busha bi, Shânâ mia Jisu a
mipuli bishâpâ bitĕkĕ na dibanhtha yĕ mishi mĕi.
15 Diŏ Bafaraisi ba mipi' nji yĕ na; mishi mâ ma

mibangwa na? A mikâ bâ na; A mikeshi bishâpâ
bitěkě pě mishi maměě, diŏ mě mijobithi, diŏ mě jěka-
mě njikě.
16 Nanikě Bafaraisi bawâ' ba mikâ na; Mutyi wâ a
sha wu pě Anyambiě thĭ, nadiambilindĭ a sha tali bu-
sha bi shâuâ; bawâ' ba mikâ na; Mutyi mbe a woliki
kâmâ bimamia mbo bi na? Diŏ ba mibomilia mapende
pě diambi diěi.
17 Diŏ bâ ba mibali kâ ngwanjimě na; Wě ja na pě
mbŏ gwei, pě diambi di yě lâlishi wě mishi? A mikâ
na; A thĭ nshâki.
18 Nji Baju ba tyi miměli pě diambi diěi na, a wu
njimě, diŏ mishi měi ma milâliě věngě na ba thebimě
shanh' bâ na nyaŋwě ngwa mishi měi ma milâliě.
19 Diŏ bâ ba mipi' bâ na; Miana ngwani wâ ngwa be
ka na a mibiali njimě? Diŏ a jěmě dě nandĭ?
20 Diŏ shanh' na nyaŋwě ba mikâ bâ na; Beshě ba
veka na, miana ngwashi wâ, beshě ba veka nji na, a
mibiali njimě.
21 Nji mbo yě jěkamě va, beshě sha veka; na ngwa
lâlishakamě yě mishi beshě sha veka; a mbiě mutyi
mbathě; pika' yě, yěmětě kě lubila.
22 Shanh na nyaŋwě ba milubili mabongwě ma, na-
diambilindĭ ba minyěnh Baju; nalikana Baju ba mibě
ba latyimě ashoka na; na mutyi a měmimě na yě
Krais; wěna a thokwamě pě sunagogi.
23 Nanikě shanh na nyaŋwě ba mikâ na; A thĭ mu-
tyi mbathě, pika' yě.
24 Diŏ bâ ba mibali theba mutyi ngwa wu njimě na
dikâ yě na; Paka' Anyambiě; beshě vemě na mutyi
wâ a thĭ mbe.
25 A mibulishi na dikâ na; Na a thĭ mbě, mě sha
veka; mě vemě alombi yiwoto, na, mě wu njimě, nji
mě jěmě dě kiava.
26 Diŏ bâ ba mibali yě kâ na; A misha wě ndĭ? A
milâlishi wě mishi mâyě na?
27 A mibulishi bâ na; Mě shimě be thatha, diŏ be
sha jolikwě; ndi be naka bali yŏ joka? Be naka bě
bajethi běi njikě?

28 Diŏ bâ ba milĕnh yĕ na dikâ na; Wĕ njethi ngwĕi,
nji beshĕ bajethi bambi Mosĕsi.
29 Beshĕ ba veka na, Anyambiĕ a miluba na Mosĕsi;
nji alombl mutyi yi beshĕ sha veka va yĕ wuka.
30 Diŏ ngwanjimĕ a mibulishi na dikâ bâ na; Sha,
atĕ alombi yimamia yi na; be sha veka va yĕ wuka;
nji a lâlishimĕ mĕ mishi.
31 Diŏ beshĕ veka na; Anyambiĕ a sha joli babe; nji
na mutyi a bĕmĕ njunh ngwambi Anyambiĕ na dikâmâ
ndingwa gwĕi, yĕ ngwa yĕ joliĕ.
32 Pĕnzhe nyi na ditatyiliĕ, yi sha jokwa na, mutyi a
lâlishimĕ mishi ma mutyi ngwa mibiali njimĕ.
33 Na mutyi wâ a a bĕ do wu pĕ Anyambiĕ thĭ a sha
kâmâ n' alombi.
34 Diŏ bâ ba mibulishi na dikâ yĕ na; Wĕ mibiali na
bibe nantyuthé diŏ wĕ jeli beshĕ? Diŏ ba midushi yĕ.
pĕ nshĕnh.
35 Diŏ Jisu a mijo na, ba midushi yĕ pĕ nshĕnh, nji
mia a mijĕ yĕ a mikâ yĕ na; Wĕ bunli Miana mbi
Anyambiĕ?
36 A mibulishi na dikâ na; Yĕ nzha, na mĕ bunli yĕ,
Shaŋwamĕ?
37 Diŏ Jisu a mikâ yĕ na; Wĕ jĕmĕ yĕ, yĕ nji yĕ
ngwa thĭ nâyĕ lubila.
38 Diŏ yĕ mikâ na; Shaŋwamĕ mĕ bunlimĕ; diŏ yĕ
mingonjibi pĕ yĕ thĭ na dijunh yĕ.
39 Diŏ Jisu a mikâ na; Mĕ nzhimĕ pĕ pĕnzhĕ nyi pĕ
diambi di njĕlia na, bâ ba sha jĕkĕ, ba jĕkĕ, na bâ ba
jenĕ, ba bĕ banjimĕ.
40 Diŏ bâ ba Bafaraisi ba wu nĕi ba mijo' mabongwĕ
ma, diŏ bâ ba mikâ yĕ na; Beshĕ thĭ nji banjimĕ?
41 Jisu a mikâ bâ na; Na be ba a bĕ banjimĕ ka be
shi na bibe; nji be kâ va na; Beshĕ ba jĕmĕ; nanikĕ
bibe biani bi dikamĕ.

THANGÂKÂ 10.

1 Mbombo mĕ kâ be na; Yĕ ngwa Sha nyiŋa' pĕ dia-
sha di mbanh wu bindâmâki, nji yĕ dibeta mbŏ wâkâ,
yĕ njibi na njanzhi.

2 Nji ngwa nyinhtha pĕ diasha yĕ ntali ngwa bindâ-
mâki.
3 Ngwa vĕnhli diasha a dibitha yĕ diasha; diŏ bindâ-
mâ' bi joka dioi diei; a theba nji bindâmâ biei na mina
mabi, na didushi biŏ pĕ nshĕnh.
4 Diŏ na a dushimĕ bindâmâ' biei, a kiĕ pĕ boshĕ bia-
bi; diŏ bindâmâ' bi thĕpiliĕ yĕ, nadiambilindĭ bi veka
dioi diei.
5 Nji bi tyi thĕpili mutyi nwâkâ, nji bi i yĕ nyĕnh
na nvilĕ; nadiambilindĭ bi sha veka moi ma botyi
bawâkâ.
6 Jisu a mikanithi bâ ngana nyi; nji ba tyi mive'
ma' matĭ ma yĕ milubili bâ.
7 Diŏ Jisu a mibali kâ bâ na; Mbombo mĕ kâ be na,
mĕ diasha di bindâmâki.
8 Bâ beshĕ ba mibonji nzha na mĕ, bâ bajibi na baja-
nzhi; nji bindâmâ' bi tyi mijoli bâ.
9 Mĕ diasha; na mutyi a nyiŋimĕ pĕ mĕ thĭ wĕna a
kimĕ; diŏ yĕ kĕ nyinhthi na didusha, diŏ yĕ ĕ jĕ bidia.
10 Ngwanjibi a sha nzha alombi yiwâkâ ngĕ dijiba
na dijotha, na dishiliĕ; mĕ nzhĭ na ba bĕ na thakiki,
na ba buliki nji na thŏ bĕ.
11 Mĕ ntali ngwa bindâmâ ngwambĕnh; ntali ngwa
bindâmâ ngwambĕnh a ni' thaki' thĕi pĕ diambi di
bindâmâki.
12 Nji ngwankubi, yĕ do bĕ ntali ngwa bindâmâki,
ngwa shi nji' mĕtĕ mbi bindâmâki, a jĕ nzhĕ a bĕ nzha,
diŏ yĕ lika bindâmâki na dinyĕnh; diŏ nzhĕ bie' biŏ
na dĭvanjaka bindâmâki.
13 Nkubi a nyĕnh, nadiambilindĭ a thĭ nkubi a shi
nji na mbambi na bindâmâki.
14 Mĕ ntali ngwa bindâmâki ngwambĕnh; mĕ veka
nji bindâmâ' biamĕ, diŏ mĕ vekwamĕ na mbiamĕ.
15 Mbo Shaŋwĕ a veka mĕ, nanikĕ nji mĕ veka Sha-
ŋwe; diŏ mĕ ni' thaki' thamĕ pĕ diambi di bindâmâki.
16 Diŏ mĕ thĭ na bindâmâ' biwâ' bi shi bi ndainh
wu; mĕ ndeshiki nji' biŏ bi i joka dioi diamĕ; diŏ wu
u bĕ ndianh wuoto na ngwantali nji' nwoto.
17 Pĕ diambi di diŏ Shaŋwamĕ a dinha mĕ, nadia-

mbilindĭ mĕ ni' thaki' thamĕ, diŏ mĕ ĕ bali nji' thŏ nânh.
18 Shi na mutyi ngwa a mĕ thŏ nânh; nji mĕ ni' thŏ
mĕmĕtĕ; Mĕ thĭ na nguldi nya dini' thŏ, diŏ mĕ thĭ na
nguldi nya dibali thŏ nânh. Dibongwĕ di mĕ nânh mĕ
diŏ pĕ Shaŋwamĕ thĭ.
19 Diŏ Baju ba mibali boma mapendĕ pĕ diambi di
ma' ma.
20 Diŏ bawâ' balibuthĕ ba mikâ na; A thĭ na dimoni,
a kwĭmĕ nji' miĕnh yĕ; ndĭ be joli' yĕ?
21 Bawâ' ba mikâ na; Mabongwĕ ma ma shi mabo-
ngwĕ ma mutyi ngwa thĭ na dimoni. Dimoni di wo-
liki lâlishĕ mishí ma ba njimĕ?
22 Diŏ dibe' di mbetya wu mbanh wumbi Anyambiĕ
di wu pĕ Jiruselem, yi wu nji' adukwa yi divĕbĕ.
23 Diŏ Jisu a mikâmbikâ pĕ mbanh wumbi Anya-
mbiĕ pĕ nshinhtha wumbi Solomŏn.
24 Diŏ Baju ba minzhĭ pĕ yĕ thĭ bââta, na dikâ yĕ na;
Abembi yitinzha yi wĕ na dibomishĕ beshĕ mapendĕ?
Na wĕ Krais mĕtĕ, kwasha' beshĕ mbo.
25 Diŏ Jisu a mibulishi bâ na; Mĕ shimĕ be bonhtha,
diŏ be sha mĕlikwĕ; bishali bi mĕ kâmâ na dina di
Shaŋwamĕ bi veshi pĕ diambi diamĕ.
26 Nyi be sha mĕlikwĕ, nadiambilindĭ be shi bindâ-
mâ' biamĕ; mbo mĕ kâkamĕ begwĕ, na;
27 Bindâmâ' biamĕ bi joka dioi diamĕ, diŏ mĕ veka
biŏ; bi thĕpili nji' mĕ,
28 Diŏ mĕ vĕ biŏ thaki' tha adukwa jĕshĕ, diŏ bi tyi
mashitha na dikiĕ pĕ adukwa jĕshĕ; tyi bĕ na mutyi
ngwa a mĕ biŏ thambitha pĕ mbŏ gwamĕ.
29 Shaŋwamĕ, ngwa mivĕ mĕ biŏ, a thĭ nĕn nulami
na botyi bĕshĕ; diŏ shi na mutyi ngwa woliki biŏ tha-
mbitha pĕ mbŏ wu Shaŋwamĕ.
30 Beshe na Shaŋwamĕ beshĕ thĭ nwoto.
31 Diŏ Baju ba mibali lâlâ makâki, na, ba wusha
yĕ mŏ.
32 Jisu a mibulishi bâ na, Mĕ lebilimĕ be bishali bi-
bĕnh bilibuthĕ na diwu' pĕ Shaŋwamĕ thĭ; pĕ ashali
yiti yinzha yi be wusha mĕ makâki?

33 Baju ba mibulishi yĕ na; Pĕ diambi di ashali
yibĕnh beshĕ sha wushi wĕ makâki, nji pĕ diambi di
ntâkwa wumbi Anyambiĕ, nadiambilindĭ wĕ bĕ nji
mutyi, wĕ sheikwa na Anyambiĕ.
34 Jisu a mibulishi bâ na, Yi shi lĕnjam pĕ minthali
miani na, mĕ mikâ na, be ba thĭ binyambiĕ?
35 Na a mithebi bâ binyambiĕ ba bibongwĕ dimbi
Anyambiĕ di minzhĭ pĕ bâ ba thĭ, (diŏ nlĕnja wu sha
woli wosha;)
36 Yĕ ngwa Shaŋwĕ a mikithishĕ na diloma pĕ pĕ-
nzhe nyi, be kâ yĕ na; Wĕ tâthâ Anyambiĕ nadiambi-
lindĭ mĕ kâmĕ na; Mĕ Miana mbi Anyambiĕ?
37 Na mĕ sha kâmikâ bishali bi Shaŋwamĕ, sha mĕ-
liaka' pĕ mĕ;
38 Nji na mĕ kâmimĕ, be do mĕ mĕliĕ, mĕliaka' bisha-
li; na be veki na dimĕliĕ na, Shaŋwĕ a thĭ na mĕ, mĕ
nji' nĕi.
39 Nanikĕ bâ ba mibali yĕ toka bietha; nji yĕ mitho-
kwa bâ pĕ mbŏ gwabi;
40 Na dibali kiĕ pĕ biatyi bi Jordan, pĕ womba va
Jŏn a mibonji baptaiza; diŏ yĕ midi tĭ.
41 Diŏ balibuthĕ ba minzhĭ pĕ yĕ thĭ; diŏ bâ ba mikâ
na; Jŏn a tyi mikâmi n' alombi yimamia; nji ma'
mĕshĕ ma Jŏn a mibonhthĭ pĕ diambi di mutyi wâ ma
thĭ mbo.
42 Diŏ balibuthĕ ba mibunli yĕ tĭ.

THANGÂKÂ 11.

1 Mutyi a mitatyika ngwa bieta thebiĕ na, Lazarus
ngwa Bĕthani, akoldi yimbi Meri, bâ na manyaŋwĕ
Marta.
2 Yĕ Meri tĭ ngwa mijâli Jisu jâmbâ, na dipimbitha
mako' mĕi na shoi nyĕi, ngwa ndomi Lazarus a bieta
tata.
3 Diŏ bakali bĕi ba mikĕshi nthebili pĕ yĕ thĭ na,
Shaŋwashi, sha', ngwa wĕ dinha a thĭ tata.
4 Mia Jisu a mijo' nani, a mikâ na; Ntatyiki wi wu
shi wu digwa, nji pĕ diambi di nĕnia wumbi Anyambiĕ
na, Miana mbi Anyambiĕ a nĕniki na gwŏ.

5 Diŏ Jisu a midinga Marta, bâ na manyaŋwĕ, na Lazarus.
6 Nanikĕ mia yĕ mijo' na a thĭ tata, a mitha' na' tĭ mashu maba pĕ womba va yĕ wu na peli.
7 Pisha tĭ diŏ yĕ mikâ bajethi bĕi na; Mbaliaka, kiĕ pĕ Judia.
8 Diŏ bajethi ba mikâ yĕ na; Shaŋwashi, Baju ba kamĕ wĕ wusha makâ' kia, diŏ wĕ bali nji' tĭ kiĕ?
9 Jisu a mibulishi na; Ndanh na ntyuthĕ nyi shi diom di magwĕla na magwĕla maba? Na mutyi thĕnhtha na ndanh, a sha duma' dibaki, nadiambilindĭ a jĕ' bithânh bi pĕnzhe nyi.
10 Nji na mutyi thĕnhtha na mpuma, a dumitha dibaki, nadiambilindĭ bithânh bi shi nĕi.
11 A mikâ ma' ma, diŏ pisha tĭ a mikâ bâ na; Jombi ana Lazarus a thĭ vithŏ; nji mĕ kiĕmĕ na mĕ jemi' yĕ.
12 Diŏ bajethi bĕi ba mikâ na; Shaŋwashi, na a thĭ vithŏ wĕna a kimĕ.
13 Nji Jisu a milubili pĕ diambi di digwa diĕi; nji bâ ba milanhli na, a milubili pĕ diambi di njâlia wu vithŏ.
14 Diŏ Jisu a mikwashithi bâ na; Lazarus a gwĭmĕ.
15 Diŏ mĕ donimĕ pĕ diambi diani na, mĕ tyi wu tĭ, na, be mĕlikwĕ; nji ngiĕka' pĕ yĕ thĭ.
16 Diŏ Tŏmasi, ngwa bieta thebiĕ na, Dĭdimŭs a mikâ bajethĭ bawâ' na; Ngieka' bena bĕshĕ, bena bĕshĕ ba a gwa nĕi.
17 Mia Jisu a mipami, a mikâbi yĕ a mbie na ditha' shânh mashu manai.
18 Diŏ Bĕthani yi wu kuna na Jiruselĕm na dikie' diwoto.
19 Diŏ Baju balibuthĕ ba mibĕ ba nzhĭmĕ pĕ Marta na Meri ba thĭ; nzha bâ jibitha pĕ diambi di ndomi abi *ngwa gwaka.*
20 Diŏ mia Marta a migo' na, Jisu a thĭ nzha, a mikiĕ nĕi bomita; nji Meri a wu ngĕ na' diya pĕ mbanh.
21 Diŏ Marta a mikâ Jisu na; Shaŋwamĕ, na wĕ ĕ bĕ va ka ndomi ashi a sha gwa.
22 Nji mĕ veka dĕ na, bilombi biĕshĕ bi wĕ pika Anyambiĕ a wĕ biŏ vĕ.

23 Diŏ Jisu a mikâ yĕ na; Yâ ndomi kĕ ĕ jomia.
24 Marta a mikâ yĕ na; Mĕ veka na, a a jomia njomia
wu ashu yi madimilia.
25 Jisu a mikâ yĕ na; Mĕ njomia na thakiki. Ngwa
bunli mĕ, a gwana gwa, a a diya.
26 Diŏ mutyi jĕshĕ ngwa thĭ diya na na dibunli mĕ,
a tyi gwa na dikiĕ adukwa jĕshĕ. Wĕ mĕlimĕ dibo-
ngwĕ dĭ?
27 Diŏ yĕ mîkâ yĕ na; Inh, Shaŋwamĕ; mĕ mĕlimĕ
na, wĕ Krais, Miana mbi Anyambiĕ, ngwa thĭ nzha pĕ
pĕnzhe nyi.
28 Diŏ mia yĕ mishi lubila ma' ma, a mikiĕ na dithe-
ba Meri, ngwamanyaŋwĕ dishâthâ na; Njeli a nzhĭ-
mĕ, a thĭ wĕ theba.
29 Diŏ mia yĕ mijoki, a mitĕ tĕbĕ na dinzha pĕ yĕ
thĭ.
30 Nji Jisu a tyi mibĕ a pamimĕ pĕ mbokĕ; nji a wu
pĕ womba va Marta a mibomita nĕi.
31 Diŏ Baju ba wu nĕi pĕ mbanh, na dingânhthâ yĕ,
mia bâ ba mijĕ' Meri a tĕkĕ tĕbĕ na didusha, ba mithĕ-
pili yĕ na; ka a thĭ kiĕ pĕ shânh, kiĕ the' tĭ.
32 Diŏ mia Meri a minzhĭ pĕ va Jisu a wuthĕ, na dijĕ'
yĕ, a mingonjibi pĕ mako' mĕi, na dikâ yĕ na; Sha-
ŋwamĕ, na wĕ ĕ bĕ va, ka ndomi amĕ a sha gwa.
33 Nanikĕ mia Jisu a mijĕ' yĕ a bĕ thetha, na Baju ba
minzhĭ nĕi njikĕ ba bĕ thetha, a mibĕ na ngâtâ nyanĕn
pĕ nlema, na dijĕ' njuki.
34 Diŏ a mikâ na; Be shâli yĕ vĭ? Ba mikâ yĕ na;
Shaŋwashi, nzha jĕkĕ.
35 Jisu a mithethi.
36 Diŏ Baju ba mikâ na; Shanga mbo yĕ midinga yĕ!
37 Diŏ bawâ' ba mikâ na; Wâ ngwa milâlishi mishi
ma ngwanjimĕ, a tyi wu na nguldi nya dipepa mutyi
wâ na, a sha gwĭki?
38 Diŏ Jisu a mibali bĕ na ngâtâ nyanĕn, diŏ yĕ
minzhĭ pĕ shânh. Nyi wu buli, diŏ dikâ' di minika
pĕ biŏ.
39 Jisu a 'mikâ na; Thokaka' dikâki. Marta ngwa-
kali mbi ngwa gwaka a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, shoka

nyi a numbimĕ; nadiambilindĭ a mbie na digwa ma-
shu menai.
40 Jisu a mikâ yĕ na; Mĕ sha kâ wĕ na, na wĕ mĕli-
mĕ wĕna wĕ jĕmĕ nguldi nyambi Anyambiĕ?
41 Diŏ bâ ba mithothi dikâki pĕ va ngwakiĕnh
a minikani. Diŏ Jisu a mibenithi mishi mĕi, na
dikâ na; Dibâtâ, Shaŋwamĕ, nadiambilindĭ wĕ mijoli
mĕ.
42 Diŏ mĕ veka nji' na wĕ joli mĕ adukwa jĕshĕ; nji
pĕ diambi di botyi ba tĕtha ba mĕ lubimĕ, na be mĕli
na wĕ milomi mĕ.
43 Mia yĕ milubili ma' ma a milânh na dioi dinĕn
na; Lazarus, dushika woni.
44 Diŏ ngwa ngwaka midushi; maka' na mabŏ
dipiam na mindamba; diŏ boshi biĕi bi wu dipiam
na avĕlĕshĕ. Jisu a mikâ bâ na; Tyiŋakâ' yĕ, a thĕ-
nhthakani.
45 Diŏ dibutha di Baju, di minzhĭ pĕ Meri thĭ, na
dijĕ' mambi ma Jisu a mikâmi, ba mibunli yĕ.
46 Nji bawâ' ba mikiĕ pĕ Bafaraisi ba thĭ, na dithatha
bâ bilombi bi Jisu a mikâmi.
47 Diŏ baminisĕ banĕn na Bafaraisi ba mishâbilia
nwâbi na dikâ na; Bena thĭ sha na? nadiambilindĭ
mutyi wâ a kâmâ bimamia bilibuthĕ.
48 Na bena mĕlimĕ na a bĕki, wĕna botyi bĕshĕ ba
bunlimĕ yĕ; diŏ Baroman ba a nzha na dishiliĕ bena
womba na divala.
49 Nji nwâtâ pĕ bâ ba thĭ ngwa thebiĕ na, Kaiefasi
ngwa wu minisĕ ngwanĕn mbu wutĭ, a mikâ bâ na; Be
sha veka n'alombi,
50 Dŏ lanhli na, yi thĭ yibĕnh pĕ bena ba thĭ na, mu-
tyi nwoto a gwĭ' pĕ ashĕnh yi botyi, diŏ divala na
ntyuthĕ do shithĕ.
51 Nji a tyi mibonhthĭ dibongwĕ di yĕmĕtĕ, nji a wu
minisĕ ngwanĕn mbu wutĭ, diŏ yĕ mishâ' na, Jisu a a
gwa pĕ ashĕnh yi divala dinâdi;
52 Nji ana pĕ ashĕnh yi divala dinâdi dipa, nji na, a
shâbiliaka' pĕ yiwoto bana bambi Anyambiĕ ba thĭ
vanjika vanjika.

53 Nanikĕ na diwu' ashu yitĭ ba mikiĕ ashoka bikiĕ na bikiĕkĕ mbo bâ ba jo' yĕ.

54 Nanikĕ Jisu a tyi mithĕnhtha pĕ na' na bitemi pĕ Baju ba thĭ; nji a mithokwa tĭ pĕ pĕnzhe nya thĭ kuna na thakombi, pĕ akoldi yi thebiĕ na, Ifraim, tĭ bâ na bajethi bĕi ba midiyani.

55 Diŏ dibe' di nulia di Baju di mibĕ di mbie kuna; diŏ balibuthĕ ba miwu pĕ pĕnzhe na dibeta pĕ Jiruselĕm mia dibe di sha bĕ, na ba koshi' manyuli mabi.

56 Diŏ ba mito' Jisu, diŏ bâ na bâ ba miluba' pĕ mbanh wumbi Anyambiĕ tĕbitĕbi na; Be jĕ' na, a tyi nzha pĕ dibeki?

57 Diŏ baminisĕ banĕn na Bafaraisi ba mibĕ ba shimĕ bomili botyi na; na mutyi a vemĕ va yĕ thĭyĭ, a thakiki, na ba bie' yĕ.

THANGÂKÂ 12.

1 Mia mâ ma mibĕ ma likamĕ mashu matani na yiwoto wĕna dibe' di nulia di bĕmĕ, Jisu a minzhĭ pĕ Bĕtani, va Lazarŭs ngwa migwĭ a midiani ngwa yĕ mijomithi.

2 Diŏ ba mithambili yĕ bidia tĭ, diŏ Marta a mivenhli atabili; nji Lazarŭs a wu nwâkâ ngwa bâ nĕi ba midiya pĕ atabili.

3 Diŏ Meri a minânh digwĕla di jâmbâ yi narda yi wu na dishombi dideli, diŏ yĕ mijâli yŏ pĕ mako' mambi Jisu na dipimbitha mako' mĕi na shoi nyĕi; diŏ mbanh wu milonji na anumba yi jâmbâ.

4 Diŏ nwoto pĕ bajethi bĕi, Judas Aiskariot, mbi Saimon, ngwa mibĕ na a a yĕ bieshĕ, a mikâ na;

5 Ndĭ jâmbâ yi yi sha shombiba na minkama mi bafura miba, na divebiĕ bamimbubi?

6 A tyi mikâ mbotyi nadiambilindĭ a wu na bamimbubi na mbambi; nji nadikâna a wu njibi, yĕ nji wu na mianzhĕ na dijiba bilombi bi bâ ba mitâbiki tĭ.

7 Diŏ Jisu a mikâ na; Pata' yĕni, a talimĕ yŏ pĕ ashu yi nshâthibia gwamĕ.

8 Nadiambilindĭ bamimbubi be ba thĭ nabi mbainhmbainh, nji bena shi mbainhmbainh.

9 Diŏ Baju balibuthĕ ba mive' na a thĭ tĭ; diŏ ba mi-
nzhĭ, ana pĕ diambi dimbi Jisu dipa, nji na ba jĕ' Laza-
rŭs, ngwa yĕ mijomithi.
10 Nji bamininisĕ banĕn ba mibonji ashoka na, ba jo'
nji' Lazarŭs.
11 Nadiambililindĭ Baju balibuthĕ ba mikiĕ bunli
Jisu na diambi diĕi.
12 Bia lĕnji botyi balibuthĕ ba minzhĭ pĕ dibeki, mia
bâ ba mijo' na Jisu a thĭ nzha pĕ Jiruselĕm,
13 Ba minânh bibombi bi binjiki na didusha kiĕ
bomita nĕi; diŏ ba milânh na; Hozana; dibâtâ di bĕ'
pĕ Abotyi yi Israel, ngwa thĭ nzha pĕ dina dimbi
Anyambiĕ.
14 Diŏ mia Jisu a mijĕ' buru ngwashaliĕ, a mijebi yĕ,
mbo yŏ yi thĭ lĕnjam na;
15 Sha nyĕngi, miana ngwamiali ngwa Sion; sha',
abotyi jâ yi thĭ nzha, betam pĕ miana ngwa buru.
16 Diŏ bajethi bĕi ba tyi mijombia veka ma' ma pĕ
ditatyiki; nji mia Jisu a mibetyi pĕ thobĕ diŏ bâ ba
mishimisha na, ma' ma ma thĭ lĕnjam pĕ mbŏ gwĕi,
diŏ bâ ba misha nji' yĕ ma' ma.
17 Diŏ botyi ba wu nĕi, ba mithaka mbo yĕ mithebi
Lazarŭs na diwutha pĕ shânh, na dijomitha yĕ.
18 Pĕ diambi di diŏ botyi ba mibomita nĕi, nadiambi-
lindĭ ba mijo' na, a mikâmi mamia wu.
19 Diŏ Bafaraisi ba mikâ bâ na bâ na; Be jĕmĕ mbo
be sha kâmâ n'alombi? Sha', botyi bĕshĕ ba thĭ yĕ
thĕpiliĕ.
20 Diŏ Bagriki ba wu pĕ nshamba ngwabi wu mibĕ-
tyi nzha junh pĕ dibe' di;
21 Diŏ bâ ba minzhĭ pĕ Fĭlĭp thĭ ngwa Betsaida yi
Galili, na dipika yĕ na; Shaŋwashi, bĕshĕ naka jĕ' Jisu.
22 Fĭlĭp a minzhĭ na dithatha Andru; diŏ Andru bâ
na Fĭlĭp ba mithathi Jisu.
23 Diŏ Jisu a mibulishi bâ na; Digwĕla di nzhĭmĕ
di Miana ngwa mutyi a nĕniki.
24 Mbombo mĕ kâ be na; na thambashi tha mpotyi
tha sha kwa pĕ bishâpâ na digwa, wĕna tha dimĕ thŏ
dipa; nji na tha gwĭmĕ wĕna tha jumimĕ balibuthĕ.

25 Yĕ ngwa dinha thaki' thĕi a a thŏ kutyitha; diŏ
yĕ ngwa bena thaki' thĕi pĕ pĕnzhe nyi, a a thŏ tali pĕ
thaki' tha adukwa jĕshĕ.
26 Na mutyi a kubimĕ mĕ ashali a thĕpili' mĕ; diŏ va
mĕ thĭyĭ, tĭ njikĕ nkubi ngwamĕ kĕ ĕ bĕ; diŏ na mutyi
a kubimĕ mĕ ashali wĕna Shaŋwamĕ a junhmĕ yĕ.
27 Va nlema gwamĕ wu jĕ' njuki; nji mĕ kâ na?
Shaŋwamĕ kishi' mĕ pĕ digwĕla di? nji pĕ diambi di,
diŏ mĕ nzhakamĕ pĕ digwĕla di.
28 Shaŋwamĕ, nĕnishi' dina diâyĕ. Diŏ dioi di
minzhĭ na diwu' pĕ thobĕ na; Mĕ minĕnishi diŏ, mĕ ĕ
nji diŏ bali nĕnishĕ.
29 Diŏ botyi ba wu tĭ tĕbitĕbi na dijoka, ba mikâ na;
Ngali. Bawâ' ba mikâ na; Ngwanlomili a thĭ nĕi
lubila.
30 Jisu a mibulishi na dikâ na; dioi di di sha nzha pĕ
diambi diamĕ, nji pĕ diambi diani.
31 Njĕlia wu pĕnzhe nyi wu thĭ va; va ngwa-botyi
yi pĕnzhe nyi a a kutyiba.
32 Diŏ mĕ na mĕ tombiamĕ na diwu' pĕ shĭ, wĕna mĕ
dambimĕ botyi beshĕ pĕ mĕ thĭ.
33 A milubili dibongwĕ di pĕ diveshĕ ntyinh wu
ngwebia wu yĕ ĕ gwa.
34 Diŏ botyi ba mibulishi yĕ na; Beshĕ ba jomĕ pĕ
minthali na, Krais a a di adukwa jĕshĕ; diŏ ndĭ wĕ kâ
na; Miana ngwa mutyi a tombikwani? Miana ngwa
mutyi tĭ yĕ nzha?
35 Jisu a mikâ bâ na; Via adukwa yishali bithânh
mĕtĕ bi thi na' nani; Veka' thĕnhtha mia be ba thi na
bithânh bitĭ, divityiki di shanh pĕ be bietha; nadia-
mbilindĭ yĕ ngwa thĕnhtha pĕ divityiki a sha veka va
yĕ kiĕ.
36 Mia be ba thĭ na bithânh, bunliaka' bithânh, na
be ba bĕ' bana ba bithânh, Jisu a mibonhthi mabongwĕ
ma; diŏ yĕ mikiĕ na dishathibâ.
37 Nji a gwana shili kâmâ bimamia binĕn bi pĕ ma-
boshĕ mabi, ba tyi mibunli yĕ.
38 Diŏ dibongwĕ dimbi Aisaia ngwanshâki di minzhĭ
mbombo, di yĕ mikâ na; Shaŋwamĕ, nzha mimĕli

nthaka gwashi? Diŏ nguldi nyambi Anyambiĕ nyi
mijĕnia pĕ nzha thĭ?
39 Nanikĕ b̂â ba tyi miwoli mĕliĕ, nadiambilindĭ
Aisaia a mikâ womba wâkâ na;
40 A midibi bâ mishi, na didelishĕ bâ minlema; ba
jĕ' pĕ jĕ' na mishi, na diveka na minlema, na divitya,
kâ mĕ kishimĕ bâ.
41 Aisaia a mibonhthi mabongwĕ ma, mia yĕ mijĕ'
nĕnia gwĕi; na dilubila pĕ diambi diĕi.
42 Nji dibutha di binami diwâkâ di mimĕli yĕ; nji
pĕ diambi di Bafaraisi ba tyi mimĕmi yĕ; nadikâna ba
jĕ' pĕ bâ thotha pĕ sunagogi.
43 Nadiambilindĭ ba midinga apa' yi botyi dakami
na apa' yimbi Anyambiĕ.
44 Diŏ Jisu a milubili thobĕ na dikâ na; Yĕ ngwa
bunli mĕ, a sha bunli mĕ, nji yĕ ngwa milomi mĕ;
45 Diŏ yĕ ngwa jĕ' mĕ a jĕ' yĕ ngwa milomi mĕ.
46 Mĕ minzhĭ bithânh pĕ pĕnzhe nyi, na mutyi jĕshĕ
ngwa bunli mĕ a tyi di pĕ divityiki.
47 Diŏ na mutyi a jomĕ mabongwĕ mamĕ, yĕ do *mŏ*
mĕliĕ, mĕ sha jĕli yĕ; nadiambilindĭ mĕ tyi minzhĭ pĕ
dijĕli botyi, nji pĕ dikishĕ botyi.
48 Yĕ ngwa kuta mĕ, yĕ do nji' nânh mabongwĕ ma-
mĕ, a thĭ na njĕli ngwa a yĕ jĕliĕ; dibongwĕ di mĕ
mibonhthĭ, diŏ di i yĕ jĕliĕ pĕ ashu yi madimilia.
49 Nadikâna mĕ tyi mibonhthi mĕmĕtĕ; nji Shanh
ngwa milomi mĕ, yĕmĕtĕ mithathi mĕ mbo mĕ ĕ lu-
bila, na mbo mĕ ĕ bonhtha.
50 Diŏ mĕ veka na, nthakwa gwĕi wŏ thaki' tha
adukwa jĕshĕ; nanikĕ ma' ma Shanh a mikâ mĕ mŏ
ma mĕ lubila.

THANGÂKÂ 13.

1 Diŏ mia tĭ dibe' di nulia di sha bĕ, mia Jisu a mive'
na digwĕla diĕi di mibĕ na di nzhimĕ, na a a thokwa
pĕ pĕnzhe nyi, na dikiĕ pĕ Shanh thĭ, a midinga mbĕi
mĕte, a midinh nji' bâ na dikiĕ pĕ thandângâ.
2 Diŏ bidia bi mibĕ kokami, (Setan a mibĕ a tâbimĕ
pĕ nlema wumbi Judas Aiskariot, miana mbi Saimon,
na a bieshi' yĕ.)

3 Jisu a mive' na Shanh a mivĕ bilombi biĕshĕ pĕ
mbŏ gwĕi, diŏ yĕ mive' nji' na a miwu' pĕ Anyambiĕ
thĭ, tĭ nji yĕ thĭ kiĕ;
4 Diŏ yĕ mitĕbi na diwu' pĕ bidia, na dithotha bangâi
bĕi; diŏ yĕ minânh atoli na dityinhli yŏ pĕ diboka diĕi.
5 Pisha tĭ diŏ yĕ mishobi madiba pĕ ntyĕngĕ, na dita-
tyili jobitha mâko' ma bajethi, na dipimbitha mŏ n'
atoli yi yĕ wu yŏ tyinhliĕ.
6 Diŏ yĕ minzhĭ pĕ Saĭmon Pitĕr thĭ, diŏ yĕ mikâ yĕ
na; Shaŋwamĕ, wĕ ĕ jobitha mako' mame?
7 Jisu a mibulishi na dikâ yĕ na; Yi mĕ thĭ va kâmâ
wĕ sha veka; nji wĕ ĕ veka pĕ boshĕ.
8 Pitĕr a mikâ yĕ na; Wĕ tyi majobitha mako' mamĕ
na dikiĕ adukwa jĕshĕ Jisu a mibulishi na dikâ yĕ na;
Na me sha jobitha wĕ, wĕna wĕ shi jombi na mĕ.
9 Diŏ Saimon Pitĕr a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, ana
mako' mamĕ dipa; nji mabŏ mamĕ, na thangâkâ thamĕ.
10 Jisu a mibulishi yĕ na; Yĕ ngwa thĭ jobi, a shi na
mbambi vĕngĕ na a jobi' mako' mĕi, nji a thĭ nyuli
nyĕshĕ pu; diŏ be thi pu; nji ana be bĕshĕ.
11 Nadiambilindĭ a mive' ngwa a yĕ bieshĕ; nanikĕ
yĕ mikâ na; Be shi pu bĕshĕ.
12 Nanikĕ mia yĕ mishi jobitha mako' mabi, na
dinânh bangâyĕ, a mibali di shĭ na dikâ bâ na; Be
vemĕ mbo mĕ kâmikamĕ begwĕ?
13 Be theba mĕ na; Njeli, na Shaŋwĕ; diŏ be veka
tyuba, nadiambilindĭ nani mĕ thĭyĭ.
14 Nanikĕ na mĕ, Shaŋwani na Njeli, mĕ jobimĕ ma-
ko' mani, be nji' jobiliaka' mako' mani be na bewĕ.
15 Nadiambilindĭ mĕ jelimĕ bewĕ, na, kâmika' mbo
mĕ shikamĕ be kâmâ.
16 Mbombo mĕ kâ be na; Miana a shi dakami na
shaŋwĕ; do ngwanlomili nulami na ngwa milomi yĕ.
17 Na be vemĕ ma' ma, dibâtâ di thi nani, na be kâ-
mimĕ mŏ.
18 Mĕ sha luba' be bĕshĕ; mĕ vemĕ bâ ba mĕ tâbi-
mĕ; *nji ma' ma ma thĭyĭ*, diŏ minlĕnja mi thĭ mbombo
na; Yĕ ngwa dia mpĕmba na mĕ a tombimĕ dityili diĕi
pĕ mĕ thĭ.

19 Mĕ bomilia be dibongwĕ di va, na mia diŏ di i bĕ,
be ba a veka na, mĕ thĭyĭ.
20 Mbombo mĕ kâ be na, Yĕ ngwa nânh ngwa mĕ
loma, a nânh mĕ; diŏ yĕ ngwa nânh mĕ, a nânh yĕ
ngwa milomi mĕ.
21 Diŏ mia Jisu a mikâ ma' ma a mijĕ' njuki pĕ
nlema gwĕi, diŏ yĕ miveshi na dikâ na; Mbombo mĕ
kâ be na, nwoto pĕ be ba thĭ a a mĕ bieshĕ.
22 Diŏ bajethi ba mishanhlia bâ na bâ, na dimamitha
ngwa yĕ mikâkâ.
23 Diŏ njethi nwoto, ngwa Jisu a midinga, a mijĕka
pĕ tothi nyambi Jisu.
24 Diŏ Saimon Pitĕr a minyĕli yĕ na, a piki yĕ ngwa
yĕ kâthâ.
25 Diŏ yĕ ngwa mijĕka pĕ tothi nyambi Jisu, a mikâ
yĕ na; Shaŋwamĕ, ye nzha?
26 Diŏ Jisu a mibulishi na; Ngwa mĕ ĕ tombili
apĕshi yi mĕ ĕ duba pĕ miĕmbĕ, yĕ yĕ. Diŏ mia yĕ
midubi apĕshi, a mitombili yŏ Judas Aiskariot, *miana*
mbi Saimon.
27 Diŏ pisha nya *yĕ mikashi* apĕshi, Setan a minyi-
nhthi pĕ yĕ thĭ; diŏ Jisu a mikâ yĕ na; Yi wĕ ĕ kâ-
mâ, wolishi yŏ kâmâ.
28 Diŏ tyi mibĕ na mutyi ngwa midi pĕ atabili ngwa
mive' mbo yĕ mikâ yĕ.
29 Nji bawâ' ba milanhli na, nadiambilindĭ Judas a
bieta vambila mianzhĕ, ka Jisu a mikâ yĕ na; A sho-
mbiki bilombi bi bâ ba minaki pĕ dibeki, do na a vĕ'
bamimbubi alombi.
30 Diŏ mia yĕ mikashi apĕshi, a mitĕ 'dusha, diŏ
busha bi wu mpuma.
31 Diŏ mia yĕ midushi Jisu a mikâ na; Va Miana
ngwa mutyi a nĕnimĕ, diŏ Anyambiĕ nji' a nĕnimĕ
nĕi.
32 Na Anyambiĕ a nĕnimĕ nĕi, wĕna Anyambiĕ a a
yĕ nĕnishĕ na yĕmĕtĕ, diŏ a a yĕ tĕkĕ nĕnishĕ.
33 Bana bamĕ, vi' adukwa yikwĕ mĕ thĭ na' nani;
be ba a mĕ toka, diŏ mbo mĕ mikâ Baju na; Va mĕ
thi kiĕ, be sha woli nzha; nani kĕ nji' mĕ kâ bewĕ.

34 Nthali wukia wu mĕ vĕkamĕ bewĕ na; Dinhli-
aka' be na bewĕ; mbo mĕ midinga bewĕ, na, dinhli-
aka' be na bewĕ.
35 Pĕ diambi di diŏ di botyi bĕshĕ ba a veka na, be
bajethi bamĕ, na be dinhliamĕ be na bewĕ.
36 Saimon Pitĕr a mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, wĕ thĭ
kiĕ vĭ? Jisu a mibulishi yĕ na; Va mĕ thĭ kiĕ va, wĕ
sha woli mĕ thĕpiliĕ; nji wĕ ĕ mĕ thĕpili pĕ boshĕ.
37 Diŏ Pitĕr a mibulishi yĕ na; Shaŋwamĕ, ndĭ mĕ
sha woli wĕ thĕpili kia na? Mĕ ĕ ni' thaki' thamĕ pĕ
diambi diâ'.
38 Diŏ Jisu a mibulishi yĕ na; Wĕ ĕ ni' thaki' thâyĕ
pĕ diambi diamĕ? Mbombo mĕ kâ wĕ na, kuba a tyi
lânh, vĕngĕ na wĕ shâshimĕ mĕ makanh malali.

THANGÂKÂ 14.

1 Sha jĕnishaka' pĕ minlema miani njuki; bunliaka'
Anyambiĕ, bunliaka' nji mĕ.
2 Pĕ mbanh wu Shaŋwamĕ bidiya bilibuthĕ bĭ thĭ
tĭ; na shi nani, ka mĕ boŋimĕ bewĕ; mĕ kiĕmĕ be
koshi womba.
3 Diŏ na mĕ kiĕmĕ na dikoshi be womba, wĕna mĕ
balimĕ be nzha nânh pĕ mĕ thĭ; na va mĕ thĭyĭ, ti be
ba a bĕ.
4 Na va mĕ thĭ kiĕ be veka, be veka nji' nzhetha.
5 Tŏmas a mikâ yĕ na; Shaŋwashi, beshĕ sha veka
va wĕ thĭ kiĕ; diŏ beshĕ ba a veka nzhetha na?
6 Jisu a mikâ yĕ na; Mĕ nzhetha, na mbombo, na
thakiki; shi na mutyi ngwa nzha pĕ Shaŋwamĕ thĭ
ngĕ na mĕ.
7 Na be ba a bĕ be veka mĕ, ka be veka nji' Shaŋ-
wamĕ; diŏ na diwu' va be veka yĕ, be jĕmĕ nji yĕni.
8 Fĭlĭp a mikâ yĕ na; Shaŋwashi, lebili' beshĕ Shâ-
ŋwĕ, wĕna yi komĕ beshĕ.
9 Jisu a mikâ yĕ na; Fĭlĭp, abembi yinĕn mĕ na
didi nani yi, diŏ wĕ sha veka mĕ? Yĕ ngwa jĕkamĕ
mĕ a jĕmĕ nji' Shaŋwamĕ; diŏ ndĭ wĕ kâ na; Lebili'
beshĕ Shâŋwĕ?
10 Wĕ sha mĕli na, mĕ thĭ pĕ Shanh thĭ, diŏ Shanh

pĕ mĕ thĭ njikĕ? Mabongwĕ ma mĕ lubila mĕ sha
luba' mŏ mamĕ mĕtĕ; nji Shanh ngwa di pĕ mĕ thĭ,
yĕmĕtĕ kuba bishali.
11 Mĕliaka' mĕ na, mĕ thĭ pĕ Shanh thĭ, diŏ Shanh a
thĭ pĕ mĕ thĭ; na yi shi nani, mĕliaka' mĕ pĕ diambi
di bishali biŏmĕtĕ.
12 Mbombo mĕ kâ be na, yĕ ngwa bunli mĕ, bishali
bi mĕ kâmâ, biŏ nji' bi yĕ ĕ kâmâ, diŏ yĕ ĕ kâmâ bisha-
li binĕn dakami na bi; nadiambilindĭ mĕ thĭ kiĕ pĕ
Shaŋwamĕ thĭ.
13 Diŏ alombi jĕshĕ yi be ba a pika pĕ dina diamĕ,
mĕ ĕ yŏ kâmâ; na Shanh a nĕniki na Miana.
14 Na be pimĕ alombi jĕshĕ pĕ dina diamĕ, wĕna mĕ
kâmimĕ yŏ.
15 Na be dinhmĕ mĕ, taliaka' minthali miamĕ.
16 Diŏ mĕ ĕ pika Shaŋwĕ; diŏ yĕ ĕ be vĕ Nvili
nwâkâ, na a di nani adukwa jeshĕ;
17 Yĕ Nshinhshinh wu mbombo, wu pĕnzhe nyi nyi
sha woli nânh, nadiambilindĭ nyi sha jĕ' wŏ, do veka
wŏ; nji be veka wŏ, nadiambilindĭ wu di nani, wŏ nji'
wu u bĕ pĕ be ba thĭ.
18 Mĕ tyi lika be bana ba bilika; mĕ thĭ nzha pĕ be
ba thĭ.
19 Vi' abembi yikwĕ pĕnzhe nyi nyi tyi jĕ' pĕ na'
mĕ, nji be ba a mĕ jĕnĕ; nadiambilindĭ mĕ diya, be ba
a nji' diya.
20 Pĕ ashu yĭtĭ be ba a veka na, mĕ thĭ pĕ Shaŋwa'
thĭ, be pĕ mĕ thĭ, mĕ nji' pĕ be va thĭ.
21 Yĕ ngwa thĭ na minthali miamĕ, na ditali miŏ, yĕ
nji' yĕ ngwa dinha mĕ; na yĕ ngwa dinha mĕ a a nji'
dinhmba na Shaŋwamĕ; diŏ mĕ ĕ yĕ dinha na dijĕnia
pĕ yĕ thĭ.
22 Judas (ana ngwa Iskariot,) a mikâ yĕ na; Sha-
ŋwamĕ, ndĭ wĕ ĕ jĕnia pĕ beshĕ ba thĭ, ana pĕ pĕnzhe
nyi, yi thĭ na!
23 Jisu a mibulishi yĕ na; Na mutyi a dinhmĕ mĕ,
wĕna a talimĕ dibongwĕ diamĕ; diŏ Shaŋwa' a a yĕ
dinha, diŏ beshĕ ba a nzha pĕ ye thĭ, na didi nĕi.
24 Yĕ ngwa sha dinga mĕ, a sha tali nji' mabongwĕ

mamĕ; diŏ dibongwĕ di bė joka di shi ndiamĕ, nji di
Shaŋwĕ ngwa milomi mĕ.
25 Mĕ shimĕ be thatha ma' ma mia mĕ thĭ na' nani.
26 Nji Nvili, yĕ nji' Nshinhshinh wu akitha, ngwa
Shaŋwamĕ a a loma pĕ dina diamĕ, yĕ ĕ be jeli mambi
mĕshĕ, na dilanhli begwĕ kâ be shimishamĕ mambi
mĕshĕ ma mĕ shikamĕ be bonhtha.
27 Pâthâ nya mĕ likamĕ nani, pâthâ nyamĕ nyŏ mĕ
vekamĕ bewĕ; ana mbo nvĕbia wu pĕnzhe nyi wu mĕ
vĕ bewĕ. Minlema miani mi sha jĕ' njuki, mi sha
nyĕngi.
28 Be jomĕ mbo mĕ kâkamĕ be na; Mĕ thĭ kiĕ, mĕ
thĭ nji' bulia pĕ be ba thĭ. Na be dinhmĕ mĕ, kâ be
donimĕ nadiambilindĭ me kâmĕ na, mĕ Kiĕmĕ pĕ
Shanh thĭ; nadiambilindĭ Shaŋwamĕ a thĭ nĕn nula-
mi na mĕ.
29 Mĕ thakimĕ be va, mia tĭ yi sha bĕ, na yi bĕmĕ ka
be mĕlimĕ.
30 Mĕ tyi buli pĕ na' lubila nani; nadiambilindĭ
ngwabotyi yi pĕnzhe nyi a thĭ nzha, diŏ yĕ shi na alo-
mbi pĕ mĕ thĭ.
31 Nji na, pĕnzhe nyi veka na mĕ dinha Shaŋwĕ;
diŏ mbo Shaŋwĕ a mityinjili mĕ nani mĕ kâmâ; tebi-
kani, ngiĕkani.

THANGÂKÂ 15.

1 Mĕ mathembĕ ngwambombo, diŏ Shaŋwamĕ yĕ
nshathi.
2 Alabi jamĕ jĕshĕ yi sha juma bibuma, a thotha yŏ;
diŏ alabi jĕshĕ yi juma bibuma, a komba' yŏ, na yi bu-
liki juma bibuma.
3 Va be thĭ kombiam, na dibongwĕ di mĕ shikamĕ
be bonhtha.
4 Dikani pĕ mĕ thĭ, mĕ nji' pĕ be ba thĭ. Mbo alabi
yi sha woli juma bibuma yŏmĕtĕ, na yi sha shumba pĕ
mathembĕ; nani nji' begwĕ, na be sha di pĕ mĕ thĭ.
5 Mĕ mathembĕ, begwĕ kĕ bilabi; yĕ ngwa di pĕ mĕ
thĭ, mĕ nji' pĕ yĕ thĭ, yĕ buli juma bibuma, nadiambi-
lindĭ tyi mĕwĕ be sha woli kâmâ alombi.

6 Na mutyi a sha dika pĕ mĕ thĭ, wĕna a kutyibimĕ
mbo alabi, na divĕla; diŏ botyi ba lâlâ biŏ, na dikuta
biŏ pĕ du, diŏ biŏ didikadi.
7 Na be dimĕ pĕ mĕ thĭ, na mabongwĕ mamĕ nji' ma
dimĕ pĕ be ba thĭ, wĕna alombi jĕshĕ yi be ba a pika
yi bĕmĕ nani.
8 Pĕ di diŏ di Shaŋwamĕ a nĕnimĕ na, be ba a buli
juma bibuma; diŏ be ba a bĕ bajethi bamĕ.
9 Mbo Shanh a midinga mĕ, nani kĕ mĕ midinga
begwĕ; bĕka' pĕ thadinh thamĕ.
10 Na be talimĕ minthali miamĕ wĕna bĕ bĕmĕ pĕ
thadinh thamĕ; mbo mĕ taliakamĕ minthali mi Sha-
ŋwamĕ na dibĕ pĕ thadinh thĕi.
11 Ma' ma mĕ shikamĕ be thatha na, adoni jamĕ yi
bĕ' pĕ be ba thĭ, diŏ adoni jani njikĕ yi lonjiki.
12 Nthali gwamĕ wŏ wu, na dinhliaka' be na bewĕ,
mbo mĕ midinga begwĕ.
13 Shi na mutyi ngwa thĭ na thadinh thanĕn nulami
na tha na, mutyi a vĕ' thaki thĕi pĕ diambi di bajo-
mbi bĕi.
14 Na be kâmimĕ bilombi biĕshĕ bi mĕ kâ begwĕ,
wĕna be bĕmĕ bajombi bamĕ.
15 Mĕ sha thebika pĕ na' be bakubi, nadiambilindĭ
nkubi a sha veka mbo shanh kâmâ; nji mĕ thebimĕ be
bajombi, nadiambilindĭ mĕ veshimĕ begwĕ belombi biĕ-
shĕ bi mĕ jokamĕ pĕ Shaŋwamĕ thĭ.
16 Be tyi mitâbi mĕ, nji mĕ mitâbi begwĕ, na diteli
begwĕ na, kiĕkani be ba a juma bibuma, kâ bibuma
biani bi dimĕ, na alombi jĕshĕ yi be ba a pika Sha-
ŋwamĕ pĕ dina diamĕ a a be yŏ vĕ.
17 Ma' ma mĕ kâkamĕ be na, dinhliaka be na bewĕ.
18 Na pĕnzhe nyi nyi benimĕ begwĕ, be veka na nyi
mibonji mĕ bena.
19 Na be bĕmĕ ba pĕnzhe nyi wĕna pĕnzhe nyi nyi
dinhmĕ mbĕimĕtĕ; nji nadiambilindĭ be shi ba pĕnzhe
nyi, nji mĕ tâbikamĕ begwĕ na diwu' pĕ pĕnzhe nyi;
nani kĕ pĕnzhe nyi nyi benikamĕ begwĕ.
20 Shimishaka' dibongwĕ di mĕ mibonhthi begwĕ;
na, Nkubi a shi nĕni dakami na Shaŋwĕ. Na ba thĕ-

pilimĕ mĕ, wĕna ba thĕpilimĕ nji' begwĕ; na ba talimĕ
dibongwĕ diamĕ, wĕna ba talimĕ nji ndiani.
21 Nji ma' ma mĕshĕ ba a be mŏ kâmâ pĕ diambi di
dina diamĕ, nadiambilindĭ ba sha veka ngwa milo-
mi mĕ.
22 Na mĕ bĕ tyi nzhawĕ na dithatha bâ, ka ba tyi
mibĕ na bibe; nji va ba shi na nvĕngwa wu bibe biabi.
23 Yĕ ngwa bena mĕ, a bena nji' Shaŋwamĕ.
24 Na mĕ bĕ do kâmâ pĕ tema nyabi bishali bi mutyi
nwâkâ a tyi mikâmi, ka ba tyi mibĕ na bibe, nji va ba
jĕmĕ na dibena mĕni, na Shaŋwamĕ njikĕ.
25 Nji *yi yi mibĕ nani*, diŏ dibongwĕ di thĭ lĕnjam pĕ
nthali gwabi di mibĕ mbombo na; Ba mibeni mĕ tyi
dibomba.
26 Nji mia Nvili kĕ nzha, ngwa mĕ ĕ loma pĕ be ba
thĭ na diwu' pĕ Shanh thĭ, yĕ nji' Nshinhshinh wu
mbombo, wu dusha na diwu' pĕ Shanh thĭ, yĕ ĕ be
bonhtha pĕ diambi diamĕ.
27 Diŏ be njike ba a bonhtha, nadiambilindĭ be wu
na mĕ na diwu' pĕ ditatyiki.

THANGÂKÂ 16.

1 Mĕ shimĕ be thatha ma' ma na, sha bebikani.
2 Ba a be dushĕ pĕ basunagogi babi; diŏ adukwa yi
thĭ nzha yi mutyi jĕshĕ ngwa a be jotha, a a lanhli na
a thi kâmâ Anyambiĕ ashali.
3 Diŏ bâ ba a be kâmâ ma' ma, nadiambilindĭ ba sha
veka Swaŋwĕ, do mĕ.
4 Nji mĕ shimĕ be thatha ma' ma na, mia adukwa yi
i nzha be ba a shimisha na, mĕ mishi be mŏ thatha.
Nji mĕ tyi mibonhthi begwĕ bilombi bi pĕ ditatyiki,
nadiambilindĭ mĕ wu na' nani.
5 Nji mĕ thĭ kiĕ pĕ ngwa milomi mĕ thĭ; diŏ shi
na mutyi pe be ba thĭ ngwa pika mĕ na; Wĕ thĭ
kiĕ vĭ?
6 Nji nadiambilindĭ mĕ thakimĕ be bilombi bi, mi-
nlema miana mi lonjimĕ nâ ngâtâ bĕni.
7 Nji mĕ bonhtha be ngĕ mbombo na, yi thĭ yibĕnh
pĕ be ba thĭ na, mĕ kiĕkĕ, nadiambilindĭ na mĕ sha

kiĕ, wĕna Nvili a tyi nzha pĕ be ba thĭ; nji na mĕ kiĕ-
mĕ wĕna mĕ lomimĕ yĕ pĕ be ba thĭ.
8 Nji na a nzhĭmĕ, wĕna a kobishimĕ pĕnzhe nyi pĕ
diambi di bibe, na bibĕnh, na dijĕliĕ.
9 Pĕ diambi di bibe, nadiambilindĭ ba sha bunli mĕ.
10 Pĕ diambi di bibĕnh, nadiambilindĭ mĕ kiĕmĕ pĕ
Shaŋwamĕ thĭ, diŏ be sha jĕ' pĕ na' mĕ.
11 Pĕ diambi di dijĕliĕ, nadiambilindĭ ngwabotyi yi
pĕnzhe nyi a thĭ jĕliami.
12 Mĕ thĭ na ma' malibuthĕ ma mĕ kumba be bo-
nhtha, nji va be sha woli mŏ shinhliĕ.
13 Nji na a nzhĭmĕ, Nshinhshinh wu mbombo, wĕna
a tokimĕ begwĕ pĕ ma' ma mbombo mĕshĕ; nadiambi-
lindĭ a tyi thatha yĕmĕtĕ, nji' ma' mĕshĕ ma yĕ ĕ joka,
a a ngĕ mŏ thatha, diŏ a a be bomiliĕ mambi ma thĭ
nzha.
14 A a mĕ nĕnishĕ, nadiambilindĭ a a nânh mamĕ na
dibomiliĕ be mŏni.
15 Mambi mĕshĕ ma Shanh a thĭ na mŏ, ma thĭ ma-
mĕ, nanikĕ mĕ kâmĕ na; a a nânh mamĕ na dibomiliĕ
be mŏni.
16 Abembi yikwĕ wĕna be tyi jĕ' mĕ; diŏ abembi
yikwĕ njikĕ wĕna be jĕmĕ mĕ, nadiambilindĭ mĕ kiĕmĕ
pĕ Shanh thĭ.
17 Diŏ bajethi bĕi bawâkâ ba miluba' bâ na bâ na;
Ndĭ yi, yi yĕ bonhtha beshĕ na; Abembi yikwĕ wĕna
be tyi jĕ' mĕ; diŏ abembi yikwĕ njikĕ wĕna be jĕmĕ
mĕ; diŏ, nadiambilindĭ mĕ kiĕmĕ pĕ Shanh thĭ?
18 Nanikĕ bâ ba mikâ na; Abembi yitĭ yi yĕ kâthâ
yi thi na? beshĕ sha veka mbo yĕ kâthâ.
19 Nji Jisu a mive' na ba mika yĕ pika; diŏ yĕ mikâ
bâ na; Be thĭ pilia be na bewĕ dibongwĕ di mĕ kâka-
mĕ na, Abembi yikwĕ diŏ be tyi jĕ' mĕ, diŏ abembi
yikwĕ njikĕ wĕna be jĕmĕ mĕ?
20 Mbombo mĕ kâ be na, be ba a thetha majanh, nji
pĕnzhe nyi nyi i ngĕ dona; be ba a bĕ na ngâtâ, nji
ngâtâ nyani nyi i vitya adoni.
21 Na mimiali a mbie dibialiĕ wĕna a jĕmĕ ngâtâ,
nadiambilindĭ adu' jĕi yi nzhĭmĕ; nji na miana a shâ-

mbimĕ, wĕna a sha lanhli pĕ na' nvimi *wu dibaliĕ'* pĕ
diambi di adoni, nadiambilindĭ mutyi a bialimĕ pĕ
pĕnzhe nyi.
22 Nanikĕ nji' be ba thĭ na ngâtâ; nji mĕ ĕ be bali
jĕnĕ, diŏ minlema miani mi i dona, diŏ adoni jani, tyi
bĕ na mutyi ngwa a be yŏ thambitha.
23 Diŏ ashu yitĭ be tyi pika mĕ alombi. Mbombo
mĕ kâ bĕ na, alombi jĕshĕ yi be ba a pika Shaŋwĕ pĕ
dina diamĕ, a a be yŏ vĕ.
24 Na dinzha adukwa yi be sha pika alombi pĕ dina
diamĕ; pikani, be ba a nânh, na adoni jani yi lonjiki.
25 Mĕ shimĕ be thatha ma' ma na mangana, nji adu-
kwa yi thi nzha yi mĕ tyi thatha pĕ na' be na manga-
na, nji mĕ ĕ be kwashitha pĕ mbŏ Shaŋwĕ kwashi.
26 Ashu yitĭ be ba a pika pĕ dina diamĕ; diŏ mĕ sha
kâ be na, mĕ ĕ shoshiliĕ Shaŋwĕ pĕ diambi diani;
27 Nadiambilindĭ Shaŋwĕ yĕmĕtĕ a dinha begwĕ,
nadiambilindĭ be dinhmĕ mĕ, na dimĕliĕ na mĕ mi-
nzhĭ na diwŭ' pĕ Anyambiĕ thĭ.
28 Mĕ miwu' pĕ Shanh thĭ, diŏ mĕ minzhĭ pĕ pĕnzhe
nyi; diŏ mĕ thĭ bali lika pĕnzhe nyi na dikiĕ pĕ Shanh
thĭ.
29 Diŏ bajethi bĕi ba mikâ yĕ na, Sha' va wĕ thĭ
lubila kwashi, do pĕ nâ' lubila ngana.
30 Va beshĕ vemĕ na, wĕ veka bilombi bịĕshĕ, diŏ
wĕ shi na mbambi na mutyi a piki gwĕ; pĕ diambi di
beshĕ ba mĕlimĕ na wĕ miwu' pĕ Anyambiĕ thĭ.
31 Jisu a mibulishi bâ na; Be mĕlimĕ dĕ?
32 Sha' adukwa yi thĭ nzha, diŏ yi nzhĭmĕ njikĕ, yi
be ba vanjika mutyi jĕshĕ pĕ mbĕi na dilika mĕ dipa;
diŏ mĕ shi mĕ dipa, nadiambilindĭ Shaŋwĕ a thĭ na
mĕ.
33 Mĕ shimĕ be thatha ma' ma na bĕka' na pâthâ pĕ
mĕ thĭ; pĕ pĕnzhe nyi be ba a bĕ na njuki; nji jikani,
mĕ damĕ pĕnzhe nyi.

THANGÂKÂ 17.

1 Jisu a mithathi ma' ma diŏ yĕ mibenithi mishi
mĕi pĕ thobĕ na dikâ na; Shaŋwamĕ adukwa yi nzhĭ-

mĕ, nĕnishi' yâ Miana; na yâ Miana a nĕnishi' nji' gwĕ;

2 Nadiambilindĭ wĕ vĕmĕ yĕ nguldi pĕ diambi di nshoni gwĕshĕ, na, mutyi jeshĕ ngwa wĕ vĕkamĕ yĕ, a vĕ yĕ thaki tha adukwa jĕshĕ.

3 Diŏ thaki' tha adukwa jĕshĕ thŏ tha, na, ba veki wĕ Anyambiĕ nwoto dipa ngwambombo, na Jisu Krais ngwa wĕ milomi.

4 Mĕ nĕnishimĕ gwĕ pĕ pĕnzhe nyi; ashali yi wĕ mivĕ mĕ, na mĕ kubiki yŏ, mĕ shilimĕ yŏni.

5 Diŏ va, Shaŋwamĕ, wĕ nji' nĕnishi' mĕ nâyĕ nshamba wuuoto, na nĕnia wu mĕ wu na gwŏ mia tĭ pĕnzhe nyi nyi sha bĕ.

6 Botyi ba wĕ mivĕ mĕ na diwu' pĕ pĕnzhe nyi, mĕ lebilimĕ bâ dina diâ. Ba wu mbâyĕ, diŏ wĕ mivĕ mĕ bâ, diŏ ba talimĕ dibongwĕ diâ.

7 Va ba vemĕ na bilombi biĕshĕ bi wĕ mivĕ mĕ, bi thĭ mbiâyĕ.

8 Nadiambilindĭ mĕ vĕmĕ bâ mabongwĕ ma wĕ mivĕ mĕ, diŏ ba nânhmĕ mŏ, na dijombia veka na, mĕ wumĕ pĕ gwĕ thĭ; diŏ bâ ba mĕliakamĕ na, wĕ milomi mĕ.

9 Mĕ pika pĕ diambi diabi; mĕ sha pika pĕ diambi di pĕnzhe nyi, nji pĕ diambi di bâ ba wĕ mivĕ mĕ, nadiambilindĭ ba thĭ mbâyĕ.

10 Diŏ mbiamĕ bĕshĕ mbiayĕ, na mbiâyĕ mbiamĕ njikĕ, diŏ mĕ minĕnikĕ na biŏ.

11 Diŏ va mĕ shi pĕ na' pĕ pĕnzhe nyi, nji ba ba thi pĕ pĕnzhe nyi, diŏ mĕ nzhĭmĕ pĕ gwĕ thĭ. Shaŋwamĕ ngwankânjili, tâli' bâ pĕ dina diâyĕ, ba wĕ mivĕ mĕ; na ba bĕ nwoto mbo bonâ thĭyĕ.

12 Mia mĕ wu nabi pĕ pĕnzhe nyi, mĕ bieta bâ tali pĕ dina diâ; ba wĕ mivĕ mĕ mĕ mitali bâ, diŏ shi na ngwa tokwamĕ, tho' nge miana ngwa nshithia, na nlĕnja wu bĕ mbombo.

13 Diŏ va mĕ nzhĭmĕ pĕ gwĕ thĭ, diŏ mĕ lubila bilombi bi pĕ pĕnzhe nyi; na ba bĕ' na adoni jamĕ kâmiam pĕ bâmĕtĕ ba thĭ.

14 Mĕ vĕmĕ bâ dibongwĕ diâ; diŏ pĕnzhe nyi nyi

mbeni bâ, nadiambilindĭ ba shi ba pĕnzhe nyi, mbo mĕ
shi ngwa pĕnzhe nyi.
15 Mĕ sha pika na, wĕ ĕ thotha bâ pĕ pĕnzhe nyi, nji
na, wĕ ĕ bâ taliĕ na diwu' pĕ bibe.
16 Ba shi ba pĕnzhe nyi, mbo mĕ shi ngwa pĕnzhe
nyi.
17 Pumishi' bâ na mbombo gwâ; dibongwĕ diâyĕ diŏ
mbombo.
18 Mbo wĕ milomi mĕ pĕ pĕnzhe nyi; nani nji' mĕ
milomi bâ pĕ pĕnzhe nyi.
19 Diŏ mĕ pumishĕ nyuli nyamĕ pĕ diambi diabi, na,
bâ nji' ba bĕ pumam na mbombo.
20 Mĕ sha pika pĕ diambi di botyi ba dipa, nji pĕ dia-
mbi diabi bâ bĕshĕ ba a bunli mĕ na dibongwĕ diabi;
21 Na, bâ bĕshĕ ba bĕ yiwoto; mbo wĕ, Shaŋwamĕ,
wĕ thĭ pĕ mĕ thĭ, mĕ nji' pĕ gwĕ thĭ, na, bâ nji' ba bĕ
yiwoto pĕ bonâ thĭ; na, pĕnzhe nyi nyi mĕli' na wĕ
milomi mĕ.
22 Diŏ nĕnia wu wĕ mivĕ mĕ, mĕ vĕmĕ bâ gwŏ, na
ba bĕ' yiwoto mbo mbonâ thĭyĭ.
23 Mĕ pĕ bâ ba thĭ, wĕ nji pĕ mĕ thĭ, na ba be bamba-
thĕ pĕ yiwoto, diŏ na, pĕnzhe nyi nyi veki na, wĕ
milomi nĕ, na didinha bâ mbo wĕ dinha mĕ.
24 Shaŋwamĕ, bâ ba wĕ mivĕ mĕ, mĕ naka na ba bĕ'
na mĕ va mĕ thĭyĭ; na ba jĕ' nĕnia gwamĕ, wu wĕ
mivĕ mĕ, nadiambilindĭ wĕ midinga mĕ mia tĭ ditatyi-
ki di pĕnzhe nyi di sha bĕ.
25 Shaŋwamĕ ngwankânjili, pĕnzhe nyi nyi sha
veka gwĕ, nji mĕ vĕmĕ gwĕ, diŏ bâ ba vemĕ na wĕ
milomi mĕ.
26 Diŏ mĕ shimĕ bâ veshi dina diâyĕ, mĕ ĕ nji' diŏ
veshĕ; na thadinh tha wĕ dinha mĕ, tha bĕ pĕ bâ ba
thĭ, mĕ nji' pĕ bâ ba thĭ.

THANGÂKÂ 18.

1 Mia Jisu a mibonhthi ma' ma a midushi, bâ na
bajethi bĕi na dikiĕ pĕ biatyi bi vitonh vi Kidron, va
akanh yi wuthĕ, diŏ yĕ minyinhthi tĭ bâ na bajethi bĕi.
2 Diŏ Judas njikĕ, ngwa mibieshi yĕ, a mive' wo-

mba tĭ; nadiambilindĭ Jisu a bieta tĭ buli kiĕ, bâ na
bajethi bĕi.
3 Nanikĕ Judas, mia yĕ mibĕ a nânhmĕ nshamba wu
bashâshĕ na bakubi pĕ baminisĕ banĕn na Bafaraisi ba
thĭ, a minzhĭ tĭ na bilampi na bityiĕ na minkwata.
4 Jisu a mive' bilombi biĕshĕ bi mibĕ bi i nzha pĕ yĕ
thĭ, diŏ yĕ mikiĕ bomita nabi, na dikâ bâ na, Be toka
nzha?
5 Ba mibulishi yĕ na, Jisu ngwa Nazarĕti. Jisu a
mikâ bâ na; Mĕ yĕ. Diŏ Judas ngwa mibieshi yĕ, a
mitĕtha nji' pĕ nshamba gwabi.
6 Diŏ mia yĕ mikâ bâ na; Mĕ yĕ, ba mibulia pishĕ
na dikwa shĭ.
7 Diŏ yĕ mibali bâ pika na; Be toka nzha? Diŏ bâ
ba mikâ na, Jisu ngwa Nazarĕti.
8 Jisu a mibulishi na; Mĕ boŋimĕ be na; Mĕ yĕ;
nanikĕ na be thĭ mĕ toka, pataka' ba, ba kiĕkĕ.
9 Diŏ dibongwĕ di mibĕ mbombo, di yĕ mikâ na; Bâ
ba wĕ mivĕ mĕ mĕ sha kuta do nwoto.
10 Diŏ Saimon Pitĕr a wu na nkwata wu nyĕniĕ
diŏ yĕ mijâmithi gwŏ na dikwĕlĕ nkubi ngwa minisĕ
ngwanĕn gwâlĕ ngwa shaŋwĕ. Ngwakubi dina diĕi
na Malkŭs.
11 Diŏ Jisu a mikâ Pitĕr na; Bulishi' nkwata pĕ
dibambi; dimâ' di Shaŋwamĕ a vĕmĕ mĕ, mĕ sha
nâtyiki diŏ?
12 Diŏ nshamba na ngwathangâkâ na bakubi ba
Baju ba mibiĕ' Jisu na didipa yĕ.
13 Diŏ ba mibonji kiĕ nĕi pĕ Annas thĭ; nadiambi-
lindĭ yĕ wu nki' mbi Kaiefas, ngwa wu minisĕ ngwa-
nĕn mbu wutĭ.
14 Diŏ yĕ Kaiefas ngwa mibonhthi Baju na; yi thĭ
yibĕnh na mutyi nwoto a gwĭ' pĕ diambi di botyi
15 Diŏ Saimon Pitĕr bâ na njethi nwâka, ba mithĕ-
pili Jisu; diŏ njethi ti a mivekwa pĕ minisĕ ngwanĕn,
diŏ yĕ minyinhthĭ nshamba wumbi Jisu pĕ mbanja
nya minisĕ ngwanĕn.
16 Nji Pitĕr a mitĕtha pĕ nshĕnh pĕ diashika, diŏ
njethi nwâkâ tĭ ngwa mivekwa pĕ minisĕ ngwanĕn, a

midushi, diŏ yĕ milubili na ngwantali diasha nâ dinyi-
nhliĕ Pitĕr.
17 Diŏ ngwadishesha ngwa mitali diasha a mikâ
Pitĕr na; Wĕ shĭ nji' ngwa bajethi ba mutyi wâ'? Yĕ
mikâ na, Ana mĕ yĕ.
18 Diŏ bakubi na bashâshĕ ba mitholi du di maatha
na ditĕbĕ tĭ; nadiambilindĭ di wu divĕbi, ba bĕ jâlâ
veia. Pitĕr nji' a mitĕtha nshamba gwabi na dijâlâ
nji' veia.
19 Diŏ minisĕ ngwanĕn a mipi' Jisu bajethi bĕi, na
njĕlia gwĕi.
20 Jisu a mibulishi yĕ na; Mĕ miluba' kwashi pĕ
botyi bĕshĕ; mĕ mijelikwĕ pĕ sunagogi na pĕ mbanh
wumbi Anyambiĕ, va Baju ba kiĕ, bikiĕ na bikiĕkĕ,
diŏ pĕ dishâthâ mĕ sha kâ na alombi.
21 Ndĭ wĕ pika mĕ? pika bâ ba mijoli mĕ mbo mĕ
mithathi bâ; sha', ba veka mbo mĕ milubaka.
22 Diŏ mia yĕ mishi' lubila mabongwĕ ma, nkubi
nwoto ngwa mitĕtha wâ a mibi' Jisu thabanji na; Wĕ
bulishi minisĕ mbotyi?
23 Jisu a mibulishi yĕ na, Na mĕ lubimĕ bibe, kobi-
shi' mĕ bibe bitĭ; nji na bibĕnh, ndĭ wĕ bi' mĕni?
24 Diŏ Annas a milomi yĕ dipiami pĕ Kaiefas thĭ
ngwa minisĕ ngwanĕn.
25 Diŏ Saimon Pitĕr a mitĕtha jâlâ veia. Nani kĕ bâ
ba mikâ yĕ na; Wĕ shi nji' ngwa bajethi bĕi? A mi-
shâshi na dikâ na; Ana mĕ pĕ yĕ.
26 Nwoto ngwa bakubi ba minisĕ ngwanĕn ngwa wu
pĕ ndianh gwĕi wu ngwa Pitĕr a mikwali gwâlĕ, a
mikâ na; Mĕ sha jĕ' wĕ nĕi pĕ akanh?
27 Diŏ Pitĕr a mibali shâshâ, diŏ kuba ngwa shangwĕ
a mitĕ lânh.
28 Diŏ bâ ba mithokwa no diwu' pĕ Kaiefas thĭ, na
dikiĕ pĕ mbanh wu dijĕliĕ; nyi wu wu kwalikwali
mĕtĕ; diŏ ba tyi minyinhthĭ pĕ mbanh wu dijĕliĕ,
ba jĕ pĕ woshi mputyi gwabi, nji na ba die' dibe'
di nulia.
29 Diŏ Pailet a midushi kiĕ pĕ bâ ba thĭ, na dikâ na;
Nthakwa wutĭ wunzha wu be ndeshiki mutyi wâ;

30 Ba mibulishi na dikâ yĕ na, na a bĕ tyi bĕ nkâmi
ngwa bibe, ka beshĕ sha ndeshi yĕ woni gwĕ thĭ.
31 Pailet a mikâ bâ na; Nângâ yĕ be ba a jĕli yĕ
mbo nthali gwani wu thĭyĭ. Diŏ Baju ba mikâ yĕ na;
Beshĕ shi na nthali wu joli mutyi.
32 Diŏ dibongwĕ dimbi Jisu di mibĕ' mbo, di yĕ mi-
lubili, na diveshĕ ngwebia wu yĕ ĕ gwa.
33 Diŏ Pailat a mibali nyinhtha pĕ mbanh wu di-
jĕliĕ, diŏ yĕ mithebi Jisu na dikâ yĕ na; Wĕ abotyi yi
Baju?
34 Jisu a mibulishi yĕ na; Wĕ lubila dibongwĕ di
wĕmĕtĕ, do bawâ boŋa wĕ pĕ diambi diamĕ?
35 Pailet a mibulishi na; Mĕ Ngwaju? Divala diâ-
mĕtĕ na baminisĕ banĕn ba ndeshiki wĕ woni mĕ thĭ.
Ndĭ wĕ kâmikamĕ?
36 Jisu a mibulishi na; Bibotyi biamĕ bi shi bi pĕ-
nzhe nyi; na bibotyi biamĕ bi bĕ bi pĕnzhe nyi, ka ba-
kubi bamĕ ba bomi, na mĕ sha vĕbiki pĕ Baju ba thĭ;
nji va bibotyi biamĕ bi sha wu' va.
37 Diŏ Pailet a mikâ yĕ na; Wĕ dĕ abotyi? Jisu a
mibulishi na; Wĕ kâmĕ na, mĕ abotyi. Pĕ diambi di
diŏ mĕ mibialiĕ, diŏ pĕ diambi di njikĕ diŏ mĕ minzhĭ
pĕ pĕnzhe nyi, na mĕ veshi' pĕ mbŏ wu mbombo.
Mutyi jĕshĕ ngwa thĭ ngwa, mbombo a joka dioi
diamĕ.
38 Pailet a mikâ yĕ na; Ndĭ thĭ mbombo? diŏ mia
yĕ mishi lubila mbotyi a mibali dusha pĕ Baju ba thĭ,
na dikâ bâ na; Mĕ sha jĕ' yĕ na anângâ.
39 Nji be ba thĭ na mputyi na, mĕ patyi' be nwoto
pĕ dibe' di nulia; be namĕ na, me patyi' be abotyi
yi Baju?
40 Bâ beshĕ ba mijamilia na; Ana wâ, nji Barabasi;
nji Barabasi a wu njanzhi.

THANGÂKÂ 19.

1 Diŏ Pailet a minânh Jisu na dingâmâ yĕ.
2 Diŏ bashâshĕ ba milonh apaki yi mashombika, na
dibâtyi yĕ yŏ pĕ thangâkâ, diŏ ba mibâtyi yĕ alokesha-
mba yibĕi;

3 Diŏ bâ ba mikâ; Mbolo, abotyi yi Baju! diŏ ba
mibi' yĕ mbanji.
4 Diŏ Pailet a mibali dusha na dikâ bâ na; Shanga,
mĕ ndeshimĕ yĕ pĕ be ba thĭ, na be ba a veka na, mĕ
sha jĕ' yĕ na anângâ.
5 Diŏ Jisu a midushi a bĕ na apa' yi mashombika, na
alokeshamba yibĕi. Diŏ Pailet a mikâ bâ na; Shanga'
mutyi wâ!
6 Diŏ mia baminisĕ banĕn na bakubi ba mijĕ' yĕ, ba
mijamilia thobĕ na; Petyiki *yĕ* pĕ krâsi! Petyiki *yĕ*
pĕ krâsi! Pailet a mikâ bâ na; Nângâ yĕ be ba a pe-
tyi yĕ; nadikâna mĕ sha jĕ' yĕ na anânga.
7 Baju ba mibulishi yĕ na; Beshĕ ba thi na nthali,
diŏ mbo nthali gwashĭ wu thĭyĭ, a gwĭkĭ, nadiambili-
ndĭ a vityimĕ nyuli nyĕimĕtĕ Miana mbi Anyambiĕ.
8 Nanikĕ mia Pailet a mijo' dibongwĕ dinâdi, a mi-
nyĕnh mbondĭ;
9 Diŏ yĕ mibali nyinhtha pĕ mbanh wu dijĕliĕ, na
dikâ Jisu na; Wĕ miwu tĕ vĭ? Njĭ Jisu a tyi mibuli-
shi yĕ do dibongwĕ.
10 Diŏ Pailet a mikâ yĕ na; Wĕ sha luba' na mĕ?
Wĕ sha veka na mĕ thĭ na nguldi nya dipetyi wĕ pĕ
krâsi, mĕ thĭ nji' na nguldi nya dipatyitha wĕ?
11 Jisu a mibulishi na; Wĕ sha bĕ na nguldi na mĕ,
vĕngĕ nyi vĕbimĕ gwĕ na diwu' pĕ thobĕ; nanikĕ yĕ
ngwa milili mĕ pĕ gwĕ thĭ a thĭ na bibe binĕn.
12 Na diwu' adukwa yitĭ Pailet a mina' yĕ patyitha;
nji Baju ba milânhlia thobĕ na; Na wĕ patyimĕ mutyi
wâ, wĕna wĕ shi pĕ na' jombi mbi Kaisar; mutyi jĕshĕ
ngwa vityitha nyuli nyĕi abotyi, wĕna a naka thotha
Kaisar.
13 Diŏ mia Pailet a mijoki dibongwĕ di, a midushi na
Jisu, diŏ yĕ midi' shi pĕ ntyimbi wu dijĕliĕ, pĕ womba
va thebiĕ na ndĕkĕ nya makâki, nji pĕ nlubia wu
Hibru na, Gabatha.
14 (Diŏ yŏ yi wu nkosha wu dibe' di nulia, diŏ di wu
digwĕla di matani na diwoto,) diŏ yĕ mikâ Baju na;
Shanga' abotyi jani!
15 Diŏ ba mijamilia na, Thoka' yĕ, thoka' yĕ, petyiki

yĕ. Pailet a mikâ bâ na; Mĕ petyiki abotyi jani? Baminisĕ banĕn ba mibulishi na; Beshĕ shi na abotyi vĕngĕ Kaisar.
16 Nanikĕ dikanh ditĭ a mivĕ bâ yĕ na; a petyibiki.
17 Diŏ bâ ba minânh Jisu na dikiĕ nĕi; diŏ yĕ mi-
bapi krâsi ngwĕi na dikiĕ pĕ womba va thebiĕ na, wo-
mba va abonzha, wu thebiĕ pĕ Hibru na, Gŏlgotha.
18 Diŏ va bâ ba mipetyi yĕ pĕ krâsi, na botyi ba-
wâkâ baba nĕi, pĕ na nwoto, pĕ na kĕ nwoto, Jisu
pĕ tema.
19 Diŏ Pailet a milĕnji diveka, na dikeshĕ diŏ pĕ
krâsi. Diŏ nlenja wu wu na; JISU NGWA NAZERETI
ABOTYI YI BAJU.
20 Diveka di Baju balibuthĕ bâ milanh diŏ, nadikâna
womba va Jisu a mipetaniĕ va wu kuna na mbokĕ; diŏ
wu milĕnjiĕ na nlubia wu Hibru, na Grik, na Latini.
21 Diŏ baminisĕ banĕn ba Baju ba mikâ Pailet na;
Sha lĕnjiki na; Abotyi yi Baju; nji na; A mikâ na,
Mĕ abotyi yi Baju.
22 Pailet a mibulishi na; Mĕ shimĕ lĕndĕ mbo mĕ
shikamĕ lĕndĕ.
23 Diŏ bashâshĕ mia bâ ba mipetyi Jisu, ba minânh
bangâyi bĕi, na dikaba bâ makaba manai, shâshĕ jĕshĕ
dikaba, diŏ ngâyi nĕn njikĕ; nji ngâyi nĕn a wu shi-
mbiami na ntyuthĕ tyi nlatyiki.
24 Diŏ ba mikâ bâ na bâ na; Bena sha nwanjiki yĕ,
nji nkâmika' akaniki pĕ yĕ ngwa yĕ ĕ bĕ ngwĕi; diŏ
nlĕnja wu mibĕ mbo wu kâ na; Ba mikabilia bangâyi
bamĕ, diŏ pĕ ngâyi ngwamĕ ngwanĕn, ba mikâm' aka-
niki. Diŏ bashâshĕ ba mikâmi bilombi bi.
25 Diŏ nyanh mbi Jisu, na manyanh ngwa nyaŋwĕ,
Meri, miali mbi Kliopa, na Meri ngwa Magdala, ba
mitĕtha kuna na krâsi mbi Jisu.
26 Diŏ mia Jisu a mijĕ' nyaŋwĕ, na njethi tĭ ngwa yĕ
midinga tĕbitĕbi, a mikâ nyaŋwĕ na, Miali wâ, atĕ yâ
miana!
27 Diŏ yĕ mikâ njethi na; Atĕ nyâŋwĕ. Diŏ nadi-
wu' adu' yĭtĭ njethi tĭ a mitali yĕ pĕ mbanh gwĕi mĕtĕ.
28 Pisha nya ma' ma, Jisu vekami na; bilombi biĕ-

shĕ bi shimĕ, a mikâ na; Mĕ gwĭmĕ aveshithĕ, diŏ
nlĕnja wu mibĕ mbombo.
29 Diŏ ashuka yi mitĕtha tĭ bĕni na vinigar; diŏ ba
milonishi spŏnji na vinigar; diŏ ba mikĕshi yĕ pĕ tha-
kaki, na dikĕshĕ yĕ pĕ gwana gwĕi.
30 Diŏ mia Jisu a minânh vinigar, a mikâ na; Yi
shimĕ; diŏ yĕ mijâbi thangâkâ, na digwa.
31 Diŏ yi wu *ashu yi* nkosha, nanikĕ Baju ba misho-
shili Pailet na, mako' mabi ma bukwĕ, biŏ dithokwa
pĕ krâsi, na, bikiĕnh bi sha bĕ, pĕ krâsi busha bi shânâ,
nadikânâ busha bi shânâ bitĭ bi wu busha binĕn.
32 Diŏ bashâshĕ ba minzhĭ na dibuka mako' ma
ngwangwĭkĕ, na nwâkâ ngwa mipetyibi nĕi.
33 Diŏ mia bâ ba minzhĭ pĕ Jisu thĭ, ba mikâbi yĕ a
shâshamĕ, diŏ bâ ba tyi mibu' pĕ na' mako' mĕi.
34 Nji shâshĕ nwoto a milumi yĕ dikânh pĕ thamba-
nja, diŏ dikitha na madiba ba mitĕ' dusha.
35 Diŏ yĕ ngwa mijĕ' a miveshi, diŏ nvesha gwĕi
wu thĭ mbo; diŏ yĕ veka na, a kâ mbombo; na be ba
a mĕliĕ.
36 Nadiambilindĭ ma' ma ma mibĕ, diŏ nlĕnja wu
mibĕ mbombo na; Avesha jĕi yi sha bu' do yiwoto.
37 Diŏ nlĕnja wuâkâ wu kâ na; Ba a yĕ shanh, ngwa
bâ ba milumi.
38 Pisha nya ma' ma, Josĕfi ngwa Araimethia, njethi
mbi Jisu, (nji ngwadishâthâ pĕ diambi di nyĕnh wu
Baju,) a mishoshili Pailet na, a thoki nyuli nyambi
Jisu, diŏ Pailet a mimĕli Nanikĕ a minzhĭ na dithotha
nyuli nyambi Jisu.
39 Diŏ Nikodimo a minzhĭ nji' (ngwa mibonji nzha
pĕ Jisu thĭ na mpuma) na dindeshĕ mbunja wu mur
na aloe, wu wu nkama wu magwĕla.
40 Nanikĕ ba ba minânh nguli nyambi Jisu, na di-
dipa nyŏ na mindamba mi linin na mbunja wutĭ,
ntyinh mbo ndipia wu bikiĕnh wu Baju wu wuthĕ.
41 Diŏ pĕ womba va yĕ mipetyibi va wu na akanh,
diŏ pĕ akanh yĭtĭ shânh nyakia nyi wu tĭ, nya tyi
mishâthibi akiĕnh na peli.
42 Ti bâ ba mini' Jisu pĕ diambi di *ashu yi* nkosha
wu Baju, nadiambilindĭ shânh nyi wu kuna.

THANGÂKÂ 20.

1 Diŏ Meri ngwa Magdala a mikunji kiĕ divityiki
shi pĕ shânh; diŏ yĕ mijĕ' dikâ' thoki nadiwu' pĕ
shânh.
2 Diŏ yĕ mipunji kiĕ pĕ Saimon Pitĕr thĭ na pĕ njeli
nwâkâ thi ngwa Jisu a midinga, na dikâ bâ na; Ba
thokimĕ Shaŋwashi pĕ shânh, diŏ bena sha veka va
bâ ba nikwamĕ yĕ.
3 Nanikĕ Pitĕr bâ na njethi nwâkâ ba midushi na
dipama pĕ shânh.
4 Diŏ bâ bĕshĕ ba mipunji nvili nshamba wuoto;
diŏ njethi nwâkâ a mida' Pitĕr, na dibonda nzha pĕ
shânh.
5 Diŏ yĕ mibalibi na dijĕ' bangâyĕ ba linin bia; nji
a tyi minyinhthi.
6 Diŏ Pitĕr a mithĕpili yĕ pishĕ na dinzha na dinyi-
nhtha pĕ shânh; diŏ yĕ mijĕ' bangâyĕ bia;
7 Na avĕlĕsh, yi wu pĕ thangâkâ thĕi, do bĕ bia pĕ
va bangâyĕ ba linin ba wuthĕ, nji wutyiwutyi womba
na vĕi.
8 Diŏ dikanh ditĭ njethi nâ ngwa mibonji nzha pĕ
shânh, a minyinhthi; diŏ yĕ mijĕni na dimĕliĕ.
9 Nadiambilindĭ na dinzha adukwa yitĭ, ba tyi mive'
nlĕnja na, a jomikwa pĕ digwa.
10 Diŏ bajethi ba mibali bulia pĕ mimbanh miabi.
11 Nji Meri a mitĕtha pĕ shânh a bĕ thetha. Diŏ
mia yĕ mitheka, a mibalibi shanh pĕ shânh;
12 Diŏ yĕ mijĕ' baenjĕl baba didi na bangâyĕ bapumi
nwoto pĕ va thangâkâ thambi Jisu tha minikaniĕ,
nwoto njikĕ pĕ va mako' mĕi ma wuthĕ.
13 Diŏ bâ ba mikâ yĕ na; Mimiali wâ, wĕ the' ndĭ?
a mikâ bâ na; Nadiambilindĭ ba nânhmĕ Shaŋwamĕ,
diŏ mĕ sha veka va bâ ba nikwamĕ yĕ.
14 Mia yĕ mishi lubila mabongwĕ ma, a mivitya
shanh, diŏ yĕ mijĕ' Jisu tĕli; diŏ a tyi mive' na, yĕ
Jisu.
15 Jisu a mikâ yĕ na; Mimiali wâ, wĕ the' ndĭ?
nzha ngwa wĕ toka? Nji a mivanh kâ na, yĕ mĕtĕ

akanh, diŏ yĕ mikâ yĕ na; Shaŋwamĕ, na wĕ thokimĕ
yĕ va, boŋa mĕ va wĕ niki yĕ, diŏ mĕ ĕ kiĕ yĕ thotha.
16 Jisu a mikâ yĕ na; Meri! Dio yĕ mivitya na
dikâ yĕ na; Raboni! nzhilia na; Njeli. .
17 Jisu a mikâ yĕ na; Sha bie' pĕ mĕ; nadikâna va,
mĕ sha beta pĕ Shaŋwa' thĭ; nji kĭĕkĕ pĕ bamanyanh
ba' ba thĭ, na dikâ bâ na; Mĕ thĭ beta pĕ Shaŋwa' thĭ,
na pĕ Shaŋwani thĭ, pĕ Anyambiĕ ngwamĕ thĭ na pĕ
Anyambiĕ ngwani thĭ.
18 Diŏ Meri ngwa Magdala a minzhĭ na thatha baje-
thi na; A jĕmẹ̆ Ngwashaŋwĕ, diŏ yĕ shikamĕ nji' yĕ
kâ ma' ma.
19 Pĕ ashu yi gwikĕ yi shânâ yitĭ, adu' yi ngontho-
ma, mia masha' ma wu tyi, pĕ va bajethĭ ba wuthĕ pĕ
diambi di nyĕnh wu Baju, Jisu a minzhĭ na ditĕbĕ pĕ
tema nyabi, na dikâ bâ na; Mbolani!
20 Diŏ mia yĕ mikâ ma' ma, a milebili bâ mabŏ mĕi,
na thambanja thĕi. Diŏ bajethi ba midoni mia bâ ba
mijĕ' Shaŋwabi.
21 Diŏ Jisu a mibali kâ bâ na; Mbolani! Mbo Shaŋ-
wĕ a milomi mĕ, nanikĕ mĕ loma begwĕ.
22 Mia yĕ mishi lubila ma' ma a miwunli bâ puli,
na dikâ bâ na; Nânga' Nshinhshinh wu akitha.
23 Bibe bi mutyi jĕshĕ bi be patyitha bâ, bi i nji' bĕ
patyi pĕ bâ ba thĭ, diŏ bibe bi mutyi jĕshĕ bi be delishĕ,
bi i nji' bâ bĕ delami.
24 Diŏ nwoto pĕ diom na baba, Tŏmasi, ngwa mitho-
libi na Didumŭsi, a tyi miwu nabi, mia Jisu a minzhĭ;
25 Diŏ bajethi bawâ' ba mikâ yĕ na; Beshĕ ba jĕmĕ
Shaŋwana. Nji a mikâ bâ na; Na mĕ sha jĕ' mabonha
ma mandâkâ pĕ makânzhi mĕi na dikĕshĕ vina viamĕ
pĕ mâbonha ma mandâkâ, na dikĕshĕ nji' mbŏ gwamĕ
pĕ thambanja thĕi, mĕ tyi mamĕliĕ.
26 Diŏ pisha nya mashu matani na malali, bajethi
bĕi ba mibali shâbilia pĕ mbanh; Tŏmasi a wu nji' tĭ.
Diŏ masha' ma wu tyi, diŏ Jisu a minzhĭ na ditĕbĕ pĕ
tema nyabi, diŏ yĕ mikâ bâ na; Mbolani!
27 Diŏ yĕ mikâ Tŏmasi na; Shushiki vina woni,
Shatĕ mabŏ mamĕ; Shushiki mbŏ gwâ' woni na di-

kĕshi gwŏ pĕ thambanja thamĕ; diŏ sha bĕ' tyi mĕlia,
nji mĕli ngĕndĕ.
28 Diŏ Tŏmasi a mibulishi na dikâ yĕ na; Sha-
ŋwamĕ, na Anyambiĕ ngwamĕ!
29 Jisu a mikâ yĕ na; Tŏmasi, nadiambilindĭ wĕ
jĕmĕ mĕ diŏ wĕ mĕliakamĕ; dibâtâ di thĭ nabi ba mĕ-
limĕ mia tĭ ba sha jĕnĕ.
30 Diŏ Jisu mbombo a mikâmi ma' mamamia mawâ-
kâ malibuthĕ pĕ maboshi ma bajethi bĕi, ma shi lĕnja-
mi pĕ ashaŋaŋgobi yi;
31 Nji ma' ma ma milĕnjiĕ, nadikâna, mĕliaka' na
Jisu yĕ Krais Ngwamiana mbi Anyambiĕ; diŏ pĕ mĕ-
lia wuti na, be bĕ' na thakiki pĕ diambi di dina diĕi.

THANGÂKÂ 21.

1 Diŏ pisha nya ma' ma, Jisu a mibali jĕnia pĕ baje-
thi ba thĭ pĕ nsho wu Taibiria; diŏ yĕ mijĕnia pĕ bâ
ba thĭ na ntyinh wi.
2 Ba wu tĭ Saimon Pitĕr, bâ na Tomasi ngwa mitho-
libi na Didumŭs, na Nataniĕl ngwa Kena ngwa Galili,
na bana bambi Zĕbidi, na bajethi bawâ' baba.
3 Diŏ Saimon Pitĕr a mikâ na; mĕ thĭ kiĕ jo' bashĕ;
diŏ bâ ba mikâ yĕ nâ; Bena beshĕ ba thĭ kiĕ. Diŏ ba
midushi na ditĕkĕ tâbâ pĕ alenji, diŏ mpuma wutĭ ba
tyi mijo' *shĕ* do nwoto.
4 Nji mia busha bi mibĕ malĕnji, Jisu a mitĕtha pĕ
nshaka wu nshothĭ; nji bajethi ba tyi mive' na yĕ
Jisu.
5 Diŏ Jisu a mikâ bâ na; Bana bamĕ, be ba thĭ na
bashĕ? Ba mibulishi yĕ na; Bia.
6 Diŏ yĕ mikâ bâ na; Wushika' aloba pĕ mbŏ wu-
shaŋwĕ wu alenji, wĕna be jĕmĕ. Nanikĕ bâ ba mi-
wushi, nji sha' ba tyi miwoli yŏ dambitha na dibutha
di bashĕ.
7 Diŏ njethi wâ ngwa Jisu a midinga, a mikâ Pitĕr
na; Yĕ Shaŋwashi. Diŏ mia Saimon Pitĕr a mijo' na,
yĕ Shaŋwĕ, a mibâtyi ngâyi ngwĕi (nadikâna a wu
nshambĕ) na dithebitha pĕ nsho.
8 Diŏ bajethi bawâ' ba minzhĕ na alenji, (nadikâna

ba tyi wu nĕngi na kiŋjiki, nji ntyinh mbo ma-
bom ma biwuba matani) ba bĕ dambitha aloba yi
bashĕ.
9 Diŏ mia bâ ba mitâtya pĕ kinjiki ba mijĕ' du di
maatha tĭ, na shĕ tĭ bupa, na mpĕmba bia.
10 Jisu a mikâ bâ na; Ndeshekwa' pĕ bashĕ ba be
jokamĕ va.
11 Diŏ Saimon Pitĕr a mitâtya na didambitha aloba
pĕ kinjiki, bĕni na bashĕ banĕn, nkama na mabom
matani na bashĕ balali; bashĕ ba wu balibuthĕ diŏ
aloba yi tyi mingabiĕ.
12 Jisu a mikâ bâ na; Nzha' diakani; nji tyi mibĕ
na njethi ngwa miyishibi pika yĕ na; Wĕ nzha, nadi-
kâna ba wu ve' veki na, yĕ Shaŋwĕ.
13 Diŏ Jisu a minzhĭ, na dinânh mpĕmba na divĕ bâ,
na shĕ njikĕ.
14 Di diŏ dikanh dilaliĕ di yĕ mijĕnia pĕ bajethi bĕi,
yĕ jomi pĕ digwa.
15 Mia bâ ba mishili didia Jisu a mikâ Saimon Pitĕr
na; Saimon mbi Jona, wĕ dinha mĕ nulami na ba?
A mikâ yĕ na; Inh, Shaŋwamĕ wĕ veka na, mĕ dinha
gwĕ. Diŏ a mikâ yĕ na; Dieshiki bilĕkĕ bi bindâmâ'
biamĕ.
16 Diŏ yĕ mibali yĕ kâ dikanh dibali na; Saimon
mbi Jona, wĕ dinha mĕ? A mikâ yĕ na; Inh, Sha-
ŋwamĕ, wĕ veka na, mĕ dinha gwĕ. A mikâ yĕ na,
Dieshiki bindâmâ' biamĕ.
17 Diŏ yĕ mikâ yĕ dikanh dilali na; Saimon mbi Jo-
na, wĕ dinha mĕ? Pitĕr a mijĕ' ngâtâ nadiambilindĭ a
mipi' yĕ dikanh dilali na; Wĕ dinha mĕ? diŏ a mikâ
yĕ na; Shaŋwamĕ, wĕ veka mambi mĕshĕ, wĕ veka
na, mĕ dinha gwĕ. Jisu a mikâ yĕ na; Dieshiki bindâ-
mâ' biamĕ.
18 Mbombo mĕ kâ wĕ na; Mia wĕ wu digwanja, wĕ
mityinhli bityumba biâ' na thĕnhtha va wĕ minaka;
nji mia wĕ ĕ bĕ nthombiki, wĕ ĕ jali mabŏ mâyĕ, diŏ
nwâkâ a a tyinhliĕ wĕ bityumba, na dikĕshĕ gwĕ va
wĕ tyi naka.
19 A mikâ dibongwĕ di pĕ diveshĕ ngwebia wu yĕ ĕ

**nĕnishĕ Anyambiĕ na gwŏni. Diŏ mia yĕ mikâ dibo-
ngwĕ di a mikâ yĕ na; Thĕpili' mĕ.**
**20 Diŏ Pitĕr a mivitya na dijĕ' njethi ngwa Jisu a
midinga ngwa mijĕbi nji' pĕ tothi nyĕi pĕ atabili na
dikâ na; Shaŋwashi, ngwa a wĕ bieshĕ yĕ nzha? a bĕ
bá thĕpiliĕ.**
**21 Mia Pitĕr a mijĕ' yĕ a mikâ Jisu na; Shaŋwamĕ,
wâ kĕ kâmâ ndĭ?**
**22 Jisu a mikâ yĕ na; Na mĕ mĕlimĕ na a bĕ' va vĕ-
ngĕ na mĕ nzhimĕ, yŏ ndĭ nâyĕ? Wĕ nji' thepili mĕ.**
**23 Diŏ dibongwĕ di di mikiĕ pĕ bajethi ba thĭ na,
njethi tĭ a tyi gwa; nji Jisu a tyi mikâ yĕ na, a tyi ma-
gwa, nji; Na mĕ mĕlimĕ na a bĕ' va vĕngĕ na mĕ nzhĭ-
mĕ, yŏ ndĭ nâyĕ?**
**24 Wâ yĕ njethi ngwa veshĕ pĕ mbŏ ma' ma, na dilĕ-
ndĕ mambi ma; diŏ beshĕ ba vemĕ na nvesha gwei wu
thĭ ngĕ mbo.**
**25 Diŏ mambi mawâ' malibuthĕ ma thĭyĭ, ma Jisu a
mikâmi, na ma bĕ ma a lĕnjiĕ mŏ meshĕ, mĕ jĕ' na
pĕnzhe nyi nyŏmĕtĕ nyi tyi kumba koka bishaŋaŋgob
bitĭ bi kumba lĕnjĕ. Amĕn.**